

Tallinna Ülikool
Digitehnoloogiaste Instituut

ÕISI funktsionaalsused Tallinna Ülikooli personali vaates

Bakalaureusetöö

Autor: Robert Salong

Juhendaja: Kairi Osula

Autor:””2017

Juhendaja:.....“”2017

Instituudi direktor:.....“”2017

Tallinn 2017

Autorideklaratsioon

Deklareerin, et käesolev bakalaureusetöö on minu töö tulemus ja seda ei ole kellegi teise poolt varem kaitsmisele esitatud. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, olulised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

(Kuupäev)

.....

(Autor)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina Robert Salong (sünnikuupäev: 06.08.1993) annan Tallinna Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose ÕISI funktsionaalsused Tallinna Ülikooli personali vaates mille juhendaja on Kairi Osula, säilitamiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu repositooriumis.

Olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Talinnas _____

(digitaalne) allkiri ja kuupäev

Sisukord

Sissejuhatus	5
1 Infosüsteemid	7
2 Õppeinfosüsteemid.....	10
2.1 Näiteid Eestis kasutatavatest õppeinfosüsteemidest.....	10
2.2 Võrdlustabel	12
3 Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteem	14
4 Uuring.....	17
4.1 Uuringu eesmärk	17
4.2 Uuringu meetod.....	17
4.3 Valim.....	18
5 Tulemuste analüüs.....	21
5.1 ÕISI kasutus õppejõudude seas	21
5.2 ÕISI kasutus õppepersonali seas	26
5.3 Ekspertintervjuu ÕISI peaspetsialistiga.....	30
5.3.1 Probleemid.....	30
5.3.2 Ettepanekud	32
Kokkuvõte	35
Summary	36
Kasutatud kirjandus.....	38
Lisad	40
Lisa 1 – Õppejõu ankeetküsitlus	40
Lisa 2 – Instituudi töötaja ankeetküsitlus	42
Lisa 3 – Ekspertintervjuu plaan.....	46

Sissejuhatus

Üldotstarbeliste arvutite areng on olnud viimase poole sajandi jooksul märkimisväärne, alates ENIACist, mis kaalus ligikaudu 30 tonni kuni tänapäeva elektroonika tiptasemeni, milleks on nutikellad ja –telefonid ehk väikesed, lihtsalt kaasaskantavad personaalarvutid. Kiirelt arenev arvutitehnoloogia on saanud osaks inimkonna igapäevaelust nii töö, hariduse kui ka meelelahutuse otstarbel. Arvutite kasutusel on olnud ka tugev mõju äride ja ettevõtete tööle. Erinevad riistvara ja tarkvara kooslused, mis aitavad kaasa informatsiooni kogumisele, talletamisele ja edastamisele on hindamatud ettevõtte konkurentsivõimelisuse tagamisel. Kuigi iga süsteemi implementeerimisega kaasneb õppe- ja kohanemisprotsess, on erinevad infosüsteemid suureks abiks erinevate informatsiooni tüüpide haldamiseks ja töötlemiseks.

Käesolev bakalaureusetöö uurib Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteemi ÕIS funktsionaalsusi Tallinna Ülikooli personali vaates, kuna õppetöoga seotud personal kasutab antud süsteemi igapäevaselt Ning varem ei ole avalikku uuringut õisi kasutusest tehtud.

Töö eesmärkideks on:

- 1) Kirjeldada infosüsteeme üldiselt ning keskenduda seejärel haridus- ja õppeinfosüsteemidele.
- 2) Tuua näiteid erinevates mõndadest Eesti haridusasutustes kasutatavatest õppeinfosüsteemidest.
- 3) Uurida TLÜ infosüsteemi ÕIS kasutatavust ning üldist hinnangut asutuse personali vaates.
- 4) Analüüsida küsitluse tulemusi ning teha vastavalt tulemustele ettepanekuid.
- 5) Viia läbi intervjuu süsteemi peaspetsialistiga ning saada temalt kommentaare.

Töö annab vastuseid järgmistele küsimustele:

- Millised on erinevate koolide õppeinfosüsteemid ning millistes aspektides antud süsteemid sarnanevad/erinevad.
- Milline on Tallinna Ülikooli personali hinnang õppeinfosüsteemi ÕIS funktsionaalsustele ning milline on nende funktsionaalsuste kasutustihedus.
- Milline on ÕISi peaspetsialisti hinnang uuringust välja tulnud probleemide, ettepanekute ja nende lahendamise kohta.

Antud bakalaurusetöö on jätkuks autori poolt koostatud seminaritööle „Tallinna Ülikooli õpikeskkonna ÕIS funktsionaalsused üliõpilaste vaates“.

Seminaritöö eesmärgiks oli välja selgitada tudengite hinnang Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteemi erinevate funktsioonide suhtes, mille saavutamiseks viidi läbi ankeetküsitlus. Küsitluse vastuste põhjal läbi viidud analüüs näitas, et TLÜ tudengid kasutavad ÕISi üsnagi sagedaselt, peamiselt kasutati funktsioone mis on tähtsamad ülikooli õppetööst osa võtmisel. Kasutajate hinnang oli üldiselt hea, vähem rahul oldi süsteemi töökindlusega.

Käesoleva bakalaurusetöö esimeses peatükis antakse ülevaade infosüsteemidest üldiselt. Defineeritakse infosüsteemi mõiste ning selgitatakse, millistest osadest infosüsteemid koosnevad.

Töö teine peatükk käsitleb õppeinfosüsteeme, tuuakse välja nende kasutusvaldkond ja põhifunktsionaalsused. Teise peatüki esimeses osas toob autor välja ülevaate õppeinfosüsteemidest osades ülikoolides ning tutvustab üldhariduskoolide levinumaid infosüsteeme, annab ülevaate, kuidas antud asutused oma õppeinfosüsteemi defineerivad ning selgitab nende põhifunktsionaalsusi. Teises osas võrreldakse erinevate haridusasutuse õppeinfosüsteeme omavahel ning tuuakse välja nii sarnasusi kui ka erinevusi.

Kolmandas peatükis antakse ülevaade ÕISi ajaloost ning selgitatakse süsteemi funktsionaalsusi õpilase, õppejõu ning instituudi töötaja vaatenurgast.

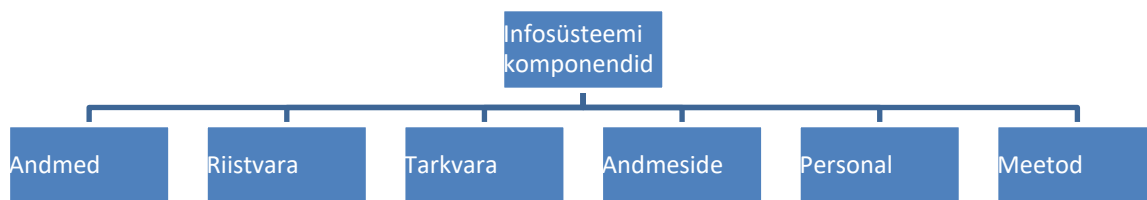
Neljas peatükk käsitleb uuringu läbi viimise eesmärki, meetodikat ning selgitab valimi valikut.

Viienda peatüki esimeses osas antakse ülevaade Tallinna Ülikooli Õppeinfosüsteemi ÕIS funktsionaalsuste kasutatavusest ja hinnangust küsitluse vastuste põhjal tehtud analüüsi kaudu. Uuringu analüüsis keskendutakse õppejõudude ja instituudi töötajale (õppenõustajad, õppespetsialistid, õppenõustaja-spetsialistid, õppejuhid ja juhiabid) vaatele. Teises osas käsitletakse ÕISi peaspetsialistiga läbiviidud poolstruktureeritud intervjuud ning tehakse järeldused intervjuust selgunud informatsiooni põhjal.

1 Infosüsteemid

Antud peatükis selgitab autor üldiselt infosüsteeme, nende eesmärke, kasutusalasid, peamisi komponente ning toob näiteid erinevatest infosüsteemi tüüpidest.

Infosüsteemi on otstarbekas määratleda kui süsteemset tehnoloogilist lahendust organisatsiooni infokäitlusprobleemile (või probleemidele). Infosüsteeme kasutatakse organisatsioonides, et hõlpsustada informatsiooni käsitlust. Uuemad infosüsteemid ei paku ainult informatsiooni vaid ka teevad kasutaja eest võimalikult palju tööd ära, et kasutaja või kasutajad saaksid võimalikult vähese vaevaga võimalikult palju toiminguid tehtud (Parmakson, Loeng 2 infosüsteemide üldised omadused, 2014).

Joonis 1. Infosüsteemi komponendid (Reynolds & Stair, 2008).

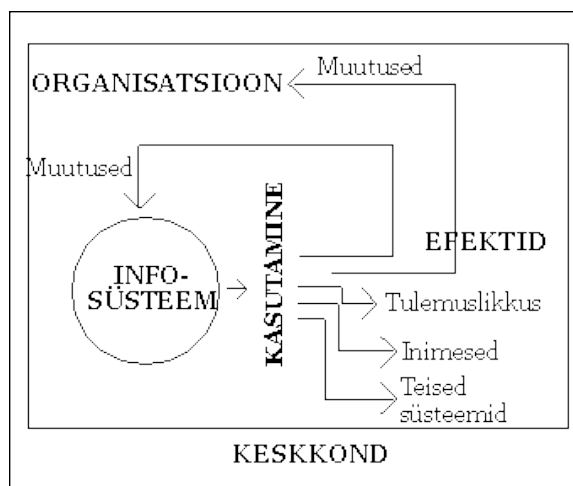
Vastavalt joonisele 1. on peamisteks infosüsteemi komponentideks andmed, riistvara, tarkvara, andmeside, inimesed ja meetod. Andmete all mõeldakse süsteemi poolt saadavat sisendit, mille kaudu tekitatakse informatsiooni. Riistvara all aga arvutit ja sellega seonduvat tehnikat: sisend-, väljund-, andmesäilitus- ja ka suhtlusseadmeid. Tarkvara all on mainitud kogumit juhiseid, mille järgi võtab arvuti vastu andmeid, kuidas neid töötleb, kuidas informatsiooni kuvab ning kuidas neid säilitab. Andmesidet selgitatakse kui riist- ja tarkvara, mis võimaldab andmete: teksti, piltide, helide ja animatsioonide kiiret edastamist ja vastu võtmist elektrooniliste andmete vormis. Personali on defineeritud kui infosüsteemide spetsialiste ja kasutajaid, kes analüüsivad infovajadusi, disainivad ja loovad infosüsteeme, kirjutavad arvutiprogramme, haldavad riistvara ja hooldavad tarkvara. Meetodi all mõeldakse reegleid, mille abil saavutada optimaalne ja turvaline andmetöötlus. Toimingute hulka kuuluvad peamiselt tarkvara rakenduste ja turvameetmete pakkumine (Reynolds & Stair, 2008).

Infosüsteemi funktsioon organisatsioonis võib olla laiem või kitsam. Tänapäeval me ei saa reeglina enam öelda, et infosüsteem lihtsalt pakub kasutajatele infot. Üks mudelitest eristab järgmisi infosüsteemi rolle toetatava tööprotsessi suhtes:

- *Pakub infot*—infosüsteem teostab arvutusi ning viib nõutud info infovajajateni
- *Toetab info jagamist*—infosüsteem aitab korralda kommunikatsiooni inimeste vahel.
- *Struktureerib tööprotsessi*—infosüsteem mitte ei toeta (varem olemas olnud) tööprotsessi, vaid *defineerib* tööprotsessi.
- *Koordineerib tööprotsesse*—infosüsteem aitab optimeerida erinevate tööprotsesside toimimist tervikus.
- *Automatiseerib töö*—infosüsteem asendab inimese töö.
- *Integreerib tööprotsessid*—infosüsteem muudab varem eraldiseisnud tööprotsessid üheks tervikuks, muutes sellega kogu organisatsiooni toimimise olemust.

(Parmakson, Loeng 2 infosüsteemide üldised omadused, 2014).

Parmakson on veel välja toonud, et organisatsioonilises kontekstis loodetakse, et infosüsteemi kasutamine aitab infokäitlust paremini, efektiivsemalt teha, tõstab tööviljakust, aitab rohkem kliente teenindada, jne - kokkuvõttes annab majanduslikku efekti. Süsteemi kasutamine toob kaasa kohanemisi, muutusi nii kogu organisatsioonis kui ka süsteemis endas. Infosüsteemi mõju organisatsioonile avaldub pikema aja jooksul, organisatsiooni ja infosüsteemi interaktsiooni käigus (Parmakson, Loeng 13 arendus- ja muutumisprotsessid, 2014).

Infosüsteemi kasutamine ning efektid

Joonis 2. Infosüsteemi kasutamine ning efektid (Parmakson, Loeng 13 arendus- ja muutumisprotsessid, 2014).

Infosüsteemide sihiks on pakkuda tuge erinevatele tegevustele, korraldamisele ja otsuste langetamisele (Bulgacs, 2013).

On olemas mitmeid erinevaid tüüpe infosüsteeme, näiteks:

- TPS (Transaction processing system) - kus töö jaotatakse üksikuteks jagamatuteks toiminguteks, mida nimetatakse operatsioonideks (Transaction processing, 2013). Kasutatakse enamasti äritegevuses.
- DSS (Decision support system) - aitab otsuste langetamisel. Süsteem esitab informatsiooni, mis kirjeldab hetkelist olukorda ja varasemaid trende, mille põhjal saab kasutaja langetada sobiva otsuse (Taylor, 2011). Leiab peamist kasutust äri- ja juhtimistegevuses.
- KMS (*Knowledge management system*) - on süsteem organisatsioonisiseste teadmiste kogumiseks, arendamiseks, jagamiseks ja optimaalseks kasutamiseks (Davenport, 1994).
- LMS (Learning management system) - on süsteem elektroonilise haridustehnoloogia halduseks, dokumentatsiooniks, jälgimiseks ja edastamiseks. Näiteks nagu e-kursused ja treeningprogrammid (Ellis, 2009).
- SIS (Student information system) - pakub reaalajalist ligipääsu õpilase andmetele näiteks nagu loengutest osavõtt, testide tulemusi, hinnanguid, tunniplaanid ja demograafilised andmed (Department of Education, 2009).

Üldiselt on infosüsteemid ettevõtetes kasutusel, et hõlpsustada töö kulgu ning talletada informatsiooni. Kuigi süsteemi kasutuselevõtuga kaasneb ka kohanemis- ning õppimisperiood, on infosüsteem toeks ettevõtte igapäeva- ning samas ka juhtimistegevusele. Ühtlasi kasutatakse infosüsteeme ka õppeasutustes, et lihtsustada õpilaste/tudengite info haldamist ning muuta efektiivsemaks nii õppetegevuse kui ka muude valdkondadega seotud tööprotsesse.

2 Õppeinfosüsteemid

Antud peatükis toob autor välja erinevad õppeinfosüsteemid ja tutvustab lühidalt, millised on nende peamised kasutusvõimalused ja funktsioonid haridusasutuse seisukohast.

Õppeinfosüsteemid on andmebaasid, mis peamiselt hoiavad andmeid, mida on kogutud läbi koolipäeva ning on abiks nende andmete haldamisel ja toetavad õppeasutuse ning õpilase vahelist suhtlust. Nimetatud süsteemid hõlbustavad õppeasutuse töötajatel õpilase kohta vaevata infot saada (Brenhardt, 2005).

Üliõpilaste infosüsteem (inglise keeles *student information system* - SIS tuntud kui ka *student management system*, *school administrative system* või *student administration system*) on haridusasutustele mõeldud infosüsteem õpilaste andmete käsitlemiseks. Enamasti on süsteemid loodud, et võimaldada õpilaste kursustele registreerimist ning dokumenteerida hindamisduplikaate, teadmiste kontrollide tulemusi ja muid hindamistulemusi, luua tudengite tunniplaan, jälgida õpilaste loengutest osavõtmist ja hallata teisi õpilastega seotud andmeid haridusasutuses. Süsteemid on varieeruva suuruse, ulatuse ja võimekusega, alates väiksematest asutustest, kus on tarvis vaid õpilaste andmeid hallata kuni kogu asutust hõlmavate lahendusteni, mille eesmärgiks on katta suurem osa ülikoolinnaku tegevustest (Student information system).

SISi eestikeelne vaste on õppeinfosüsteem ehk ÕIS, mis on õppekorralduse infovahetuskeskond. Kooli elektrooniline õppeinfosüsteem leiab kasutust haridusasutustes, tagamaks õppeinfo paremat kättesaadavust. ÕISist leiab üliõpilane/õpilane vajaliku teabe õppekavade, tunniplaanide ja enda õpitulemuste kohta (Õppeinfosüsteem).

2.1 Näiteid Eestis kasutatavatest õppeinfosüsteemidest

Järgnevalt antakse ülevaade osadest Eestis kasutatavatest ÕISidest. Väja tuuakse Tallinna Ülikoolis, Tehnikaülikoolis ja Tartu ülikoolis kasutatav ÕIS ning üldhariduskoolide kaks enamlevinumat ÕISi.

Tallinna Ülikooli (TLÜ) õppeinfosüsteemi ÕIS kohta on üldiselt suhteliselt vähe materjale täpsustamiseks, mis haridusasutuse TLÜ infosüsteemi funktsionaalsused on ja mida endas

hõlmavad. TLÜ õppetööeeskirjas on välja toodud järgnev: Ülikooli ametlik tasemeõppe õppekorralduse infovahetuskeskkond on õppeinfosüsteem (edaspidi ÕIS), kus toimub õppetööd puudutavate andmete kogumine, töötlemine säilitamine ja väljastamine (Senat, 2015).

Nagu Tallinna Ülikooli ÕISi kohta, on ka Tallinna Tehnikaülikooli (TTÜ) kohta üllatavalt vähe materjale, mis selgitaksid, mis antud asutuse ÕIS endas hõlmab ja millised funktsioonid süsteemil on. On välja toodud järgmine definitsioon TTÜ ÕISi kohta: Õppeinfosüsteem (edaspidi ÕIS) on TTÜ ametlik õppekorralduse infovahetuskeskkond, kus muu hulgas toimub õppetööd puudutavate andmete kogumine, töötlemine ja säilitamine ning informatsiooni edastamine. (Tallinna Tehnikaülikool, 2015). Kuigi jääb mulje, et avalikult on kättesaadav vaid üliõpilase, instituudi ja deканаadi juhendid. Sirvides kasutusjuhendeid, KKK ning ÕISi veebilehte üldiselt, ei suuda autor leida vastavat otseselt õppejõule mõeldud funktsionaalsuste nimekirja.

Tartu Ülikool Defineerib asutuse poolt kasutatavalt infosüsteemi: Õppeinfosüsteem ehk ÕIS on Tartu Ülikooli ametlik õppekorralduse infovahetuskeskkond, mis võeti kasutusele 6. novembril 2001. aastal. ÕISi kasutamist reguleerib Õppeinfosüsteemi korraldus Tartu Ülikoolis. ÕIS seob tervikuks ligi kümme eri funktsiooniga hulga erinevaid andmeid sisaldavaid mooduleid (Maranik, 2012).

Töö autor uuris ka Tartu Lennuakadeemia, Eesti Maaülikooli, Tartu Tervisehoiu Kõrgkooli, Tallinna Tervisehoiu Kõrgkooli ning Tallinna Tehnikakõrgkooli ÕISE, kuid nimetatutele ei suutnud autor leida veebis olevat avalikku asjakohast infot.

Ka üldhariduskoolides on kasutusel õppeinfosüsteemid, autor tuvastas kaks enamlevinumat, millel oli tunduvalt vähem võimalusi välja toodud kui ülikoolides kasutusel olevatel süsteemidel.

Stuudium defineerib end kui Õpetajasõbralik päevik, õppematerjalide haldamine, põhjalik suhtlusmoodul ja kõik kooli igapäevatöök vajalik. (Stuudium: e-riigi vääriline e-päevik).

eKooli on defineeritud kui koolihaldussüsteem, mis ühendab endas kodu, kooli ja omavalitsust. eKool aitab õpilasel paremini õppida; lapsevanemad saavad olla paremini kursis sellega, kuidas nende lastel läheb, ja kohalik omavalitusus omab head ülevaadet tema haldusalas olevate koolide toimimise kohta (eKool - Meist).

2.2 Võrdlustabel

Põhinedes veebis olevale avalikule nfole (Kasutusjuhendud, süsteemi KKK ja muule) moodustas autor võrdlustabeli funktsioonidest, mis eelmainitud näidetes olevatel õppeinfosüsteemidel mainitud olid. Tabelis 1. on välja toodud erinevate õppeinfosüsteemide funktsionaalsused (märgitud +) ja funktsionaalsused, mida ei ole mainitud avalikule kasutajale (-).

Tabel 1. Õppeinfosüsteemide võimaluste võrdlus

ÜLDVÕIMALUSED	TLÜ	TTÜ	TÜ	Stuudium	eKool
Teadmiste kontrollid	+	+	+	+	-
Kuulajaskonna rühmad	+	-	-	-	-
Teated	+	+	+	+	+
Ainetesse õpilaste aktsepteerimine	+	+	+	-	-
Hinnete sisestamine	+	+	+	+	+
Varasemate tulemuste/õpilase otsing	+	-	+	-	-
Kursuseprogrammid	+	-	+	+	+
Töendite väljastamine	+	-	-	-	-
Ainete moodulite vahetus	+	-	-	-	-
Ainekoodid	+	-	-	-	-
Arved	+	-	-	-	-
Lepingud	+	-	+	-	-
VÕTA taotlused	+	-	+	-	-
Avaldused	+	-	-	-	-
Käskkirjad ja korraldused	-		-	-	-
Praktikaarvestused	-	+	-	-	-
Kaitsmiskomisjonid	-	+	-	-	-
Kaitsmisajad	-	+	-	-	-
Kaitsmisele registreerimine	-	+	-	-	-
Kaitsmistulemuste sisestamine	-	+	-	-	-
Kontaktandmed	-	-	+	-	-
Isiklik tunniplaan	-	-	+	-	-
Registreerunute nimekirjad	-	-	+	-	-
Ainete eksamiprotokollid	-	-	+	-	-
Akadeemilise töötaja aruanne	-	-	+	-	+
Iseseisva töö mahu hindamine	-	-	-	+	-

Üldine põhimõte õppeinfosüsteemidel on sama: teha õpilaste ja õppejõudude informatsiooni haldamist ja talletamist efektiivsemaks. Põhilised õppejõu funktsioonid, vastavalt leitud infole, on näiliselt sarnased: tulemuste sisestamine ja haldamine, Teated ja teavitused, Kursuste info ja Kursustele aktsepteerimine. Instituudi poole pealt aga ei ole TTÜ ega TÜ poolt mainitud tõendeid, ainekoode, arveid ega ka avaldusi. Nii TTÜl kui ka TLÜl on mainitud lepingute ja võta taotluste võimalused. Tartu Ülikooli ÕISil on väga spetsiifiliselt välja toodud Praktika- ja lõputööde kaitsmismoodulid. Antud tabelisse ei ole kaasatud üliõpilase võimalusi ÕISis, kuna käesolevas bakalaaurusetöös ei käsitleta ÕISi üliõpilase seisukohast.

3 Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteem

ÕIS ehk õppeinfosüsteem on kasutusel Tallinna Ülikoolis aastast 2010. Pea kõik õppetööga seotud isikud on üldiselt kohustatud ÕISi kasutama, enamasti saab kohustatute seast välja arvata näiteks külalis- või ajutise lepinguga õppejõud.

Tudengid peavad enda õppetööga seotud toiminguid läbi viima ÕISis. Peamisteks toiminguteks on õpingukavade loomine, eksamitele registreerumine. Õppejõud sisestavad süsteemi õpilaste hindeid, kursuseprogramme, eksamiaegu jm. Lisaks avalduste sisestamisele/kinnitamisele, aine moodulite muutmistele, VÕTA taotluste sisestamistele/kinnitamistele ja muudele saavad ka õppejõu ülesandeid läbi viia instituudi töötajad.

Kuigi Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteemi kohta ei ole detailselt dokumenteeritud ajalugu, võttis autor seminaritöö koostamise käigus ühendust Tallinna Ülikooli IT juhi Toomas Meistriga, kes kinnitas, et antud dokumentatsiooni ega ajaloolist ülevaadet süsteemist ei eksisteeri ja andis ise lühikese ülevaate ÕISi ajaloost Tallinna ülikoolis.

2009.a. aastal kaalus TLÜ erinevaid võimalusi, et õppekorraldusprotsessi automatiseerida. Valikus oli kaks varianti: uue ÕISi loomine või koostöö mõne teise ülikooliga, kes omab juba mingit õppekorralduse administreerimise programmi. Erinevatel kaalutlustel (majanduslikud ja ajalised) otsustati teise variandi kasuks, milleks oli koostöö. Kaaluti ka Tartu Ülikooli ÕISi kasutusele võtmist, kuid kuna TÜ ja TLÜ õppekorraldus on väga erinev, samas TTÜ ja TLÜ oma väga sarnane, tehti otsus viimase kasuks.

TTÜ alustas ÕISi loomist 2004. aasta kevadel, kasutusse läks programm 2008. aasta sügissemestri keskel. 2010. aasta veebruaris sõlmisid TTÜ ja TLÜ koostöölepingu, mis võimaldas ka Tallinna Ülikoolil kasutada TTÜ poolt väljatöötatud programmi. Koostöö raames said ülikoolid jagada mitmeid arenduskulusid, mida mõlemad ülikoolid koos vajasisid - nt SAISi (Sisseastumise Infosüsteemi, mis võimaldab sisseastumist infosüsteemiga liitunud haridusasutustesse) liides, seadustest tulenevad muudatused jm. Järgnevalt kohandati programm vastavusse TLÜ õppekorralduse eeskirja ja muude regulatsioonidega ning Tallinna Ülikool võttis kasutusele ÕISi 2010.a. novembris (Salong, 2015).

2016. aasta augustis hakati kasutama Tallinna Ülikoolis ka ÕIS-2te. Järgnev lõik on välja toodud ÕIS2 esilehel Teadete all:

ÕIS- 2 on TTÜ-ga koos välja töötatud tudengiportaal, mida mõlemad ülikoolid sel sügisel rakendavad. Uues süsteemis on võimalik teha kõiki seniseid toiminguid, kuid oleme oluliselt ajakohastanud portaali kasutusloogikat, kasutajamugavust ning ühilduvust uute seadmetega. Uue lahenduse pakume ka tunniplaani koostamisele ning kalendrile. ÕIS ja ÕIS-2 töötavad sünkroonis ning kõiki vajalikke toiminguid saab teostada mõlemas portaal (Tallinna Ülikool).

Tallinna Ülikooli üliõpilased saavad ÕISis lisada ning muuta õpingukavasid, see tähendab valida endale semestriks meeldivad ja/või ka kohustuslikud ained, mida nad soovivad antud semestril kuulata. On ka võimalus eelregistreerimiseks, mis annab eelise aine kuulajatenimekirja aktsepteerimiseks teiste taotlejate ees, kes ei ole ainesse eelregistreerinud. Õpilased on kohustatud süsteemis eksamitele ja vahekontrollidele registreeruma, registreerimiseta ei saa õpilane eksamist osa võtta ning tema sooritustulemust ei saa süsteemi sisestada. Tudengil on antud võimalus vaadata oma sooritustulemusi mitmes erinevas järjestuses, esitada süsteemi kaudu avaldusi ning muuta enda kontaktandmeid, mida peaks tegema niipea kui on tekkinud muudatusi.

Õppejõududele on ka süsteemis mitmeid erinevaid ülesandeid. Lisada teadmise kontrolli aegu, mis võimaldab õpilastel registreeruda vastaval päeval läbi viidavale eksamile või vahekontrollile. Võimalus on ka luua kuulajaskonna rühmi, kui mõne õppeaine kuulajaid on liialt palju, et korruga ühte loengusaali mahutada, siis saab õppejõud jaotada kuulajad erinevatesse rühmadesse ning pidada loenguid igale rühmale erineval ajal. Õppejõud saavad ka aktsepteerida õpilaste deklaratsioone aine kuulajaks registreerimise kohta või neid tagasi lükata, märkides ära põhjenduse miks ei lubata antud õpilast aine kuulajaks (näiteks kuulajaskonna limiit on ületatud). Õppejõud peaksid ka vastavalt teadmiste kontrolli tulemused süsteemi sisestama, selleks tuleb luua hindamisleht, see täita ning kinnitada. Pärast kinnitamist on võimalik antud eksami sooritanud tudengil oma tulemust ÕISist vaadata. On ka võimalus varasemate tulemuste ning õpilaste otsimiseks, kui on vaja kontrollida näiteks, kas õpilasel on valitud aine kuulamise eeldused täidetud (näiteks positiivne hinne eeldusaines). Lisaks peavad õppejõud ka enda poolt õpetatavate õppeainete kursuseprogramme lisama/muutma, ehk lisama õppeaine kirjelduse, kohustusliku kirjanduse, hindamiskriteeriumid ning soovi korral ka läbivõetava materjalidekogu.

Instituudi töötajad saavad läbi viia ka samu tegevusi mida saavad õppejõud. Lisaks väljastatakse instituudist tõendeid, näiteks üliõpilasele tõend Tallinna Ülikoolis õppimise

kohta. Instituut saab ka luua ning muuta õppeainete mooduleid, viia instituudi koodiga vabaaine üle näiteks valikaineks. Kui õpilastel on varasemaid õpingu- ja töökogemusi, siis nende arvestamiseks õppetulemustesse instituudi poolt on olemas ka VÕTA taotluste võimalus. Akadeemiliste liikumiste, immatrikuleerimiste, eksmatrikuleerimiste ja muu seesuguse jaoks on instituudil võimalik süsteemis. Instituut tegeleb ka õpilaste poolt esitatud avalduste rahuldamise/tagasi lükkamisega ning vajadusel ka süsteemi sisestamisega. Instituudi töötajate kasutada on ka käskkirjade ja korralduste funktsioon. Lisaks saadavad/kinnitavad instituudi töötajad ka arveid, edastavad vastavad arved läbi ÕISI raamatupidamisele ning sõlmivad lepinguid (näiteks lõpetamine eksternina, õppeleping eestikeelsel õppekaval õppijaga jm.) (Tallinna Ülikool, 2011).

4 Uuring

Antud peatükis annab autor ülevaate läbiviidud uuringu eesmärgist, uuringus kasutatud meetodist ja valimist.

4.1 Uuringu eesmärk

Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada Tallinna Ülikooli instituutide personali rahulolu ÕISI erinevate funktsionaalsustega. Uurida kui tihti ja milliseid ÕISI funktsionaalsuseid Tallinna Ülikooli õppejõud ja instituutide töötajad kasutavad, milline on hinnang nendele funktsioonidele ning tuua välja probleemid seoses õppeinfosüsteemiga ning teha ettepanekuid ja leida lahendusi, kuidas ÕISI paremaks/efektiivsemaks muuta.

4.2 Uuringu meetod

Uuringus on kasutatud kombineeritud meetodit ehk kaht erinevat ankeetküsitlust ning ekspertintervjuud. Üldkogumiks oli kogu Tallinna Ülikooli ÕISI kasutatav personal. Uuritavateks oli Tallinna Ülikooli personal, kes jagati kahte kategooriasse: õppejõud ning õppenõustajad, õppespetsialistid ja õppenõustaja-spetsialistid. Ühe küsitluse vastajateks olid õppejõud, teise vastajateks instituudi personal (täpsemalt: õppenõustajad, õppespetsialistid, õppenõustaja-spetsialistid, õppejuhid ja juhiabid). Instituudi küsitlusel oli 17 küsimust, õppejõudude poolel 14. Mõlemad küsitlused sisaldasid jah/ei, vabas vormis, valikvariantidega vastuseid ja ka hinnangu andmist.

Üldiselt iseloomustavad kvantitatiivset uuringut järgmised märksõnad:

- Hüpoteeside esitamine ning mõistete määratlemine
- Katsekorralduse või andmete kogumise kavandamine, milles on oluline, et vaatlusandmed sobiks kvantitatiivseks, arvudes mõõtmiseks
- Katseisikute või uuritavate isikute valimine, tihtigi üksikasjalikud katseisikute määratlused ja valimite kavad; määratletakse põhirühm, mille tulemused peavad kehtima, ja võetakse sellest põhirühmast valim.
- Muutujate moodustamine tabeli kujul ja andmete korrastamine statistiliselt

käsitletavaks

- Järelduste tegemine vaatlusandmete statistilisele analüüsile tuginedes, tulemuste esitamine protsenttabelites ja tulemuste olulisuse statistiline testimine

(Hirsjärvi, Remes, & Sajavaara, 2004).

Kvantitatiivne uuring on hea viis erinevate Andmete kogumiseks ja koondamiseks, mille põhjal analüüsida süsteemi funktsioonide kasutustihedust ja rahulolu. Suur osa küsimustikust oli valikvariantidega kuid leidis ka vabas vormis vastamise võimalusi.

Ekspertintervjuu on hea viis saada lisakommentare kvantitatiivses uuringus selgunud probleemidele ja ettepanekutele uuritava süsteemi spetsialistilt.

Ühe poolstruktureeritud intervjuu vormina on *Michael Meuser* ja *Ulrike Nagel* 2002. aastal tutvustanud ekspertintervjuu Erinevalt biograafilistest intervjuudest ei paku intervjuueeritavad siin uurijatele huvi mitte niivõrd (terviklike) inimestena, kuivõrd ekspertidena teatud valdkonnas. Nad on uuringusse kaasatud kui teatud rühma esindajad. Potentsiaalselt olulise info ulatus on siin märksa piiratum kui teiste intervjuude puhul. Seega on intervjuu skeemil siin palju suurem suunav funktsioon: see aitab välistada ebaproduktiivseid teemasid (Laherand, 2008).

Bakalaurusetöö andmetöötamiseks on kasutatud MS Excelit, IBM SPSS Statistics, millel mõlemal on palju erinevaid võimalusi diagrammide koostamiseks ja andmete töötlemiseks. Intervjuu salvestamiseks on kasutatud Huawei P9 lite Android nutitelefoni standard-rakenduste seas olevat helisavetit.

4.3 Valim

Küsitluse Üldkogumiks olid kõik Tallinna Ülikooli õppejõud ja instituudi õppenõustajad, õppespetsialistid, õppenõustaja-spetsialistid, õppejuhid ja juhiabid. Küsitluse läbiviimisel on kasutatud mugavusvalimi meetodit, kus koostatud küsitluse lingid edastati Tallinna Ülikooli instituuti palvega neid edastada vastavalt, õppejõu küsitlus õppejõududele, instituudi küsimus vastavalt eelmainitud instituudi töötajatele. Valimi kriteeriumiteks oli, et vastanu oleks Tallinna Ülikooli õppejõud või eelmainitud ametikohal asuv instituudi töötaja. Küsitlus

saadeti nimeliselt 542 õppejõule ning 49-le instituudi töötajale: õppenõustajad, õppespetsialistid, õppenõustaja-spetsialistid, õppejuhid ja juhiabid).

Kokku osales küsitlustes 98 õppejõudu ja 17 instituutide töötajat. Kuigi vastajaid oli võrreldes küsitluse saanutega väga vähe, olid vabas vormis vastused väga pikalt lahti kirjutatud ja põhjalikud.

Ankeedile oli vastamiseks avatud ajavahemikus 6 – 25 aprill 2016. Küsitlus on koostatud ja läbi viidud Google Formsi abil.

Autor jaotas õppejõud vastavalt staažile kolme gruppi: Kuni 7 aastat töökogemust, 8 – 13 aastat töökogemust ning 14 või enam aastat töökogemust, kus suurem osakaal oli viimasel. Enam kui pooled vastanutest olid tööstaažiga 14 või enam aastat.

Tabel 2. Vastajad staaži põhjal

Tööstaaž	Õppejõudude arv	%
Kuni 7 aastat	20	19,6%
8 – 13 aastat	25	24,5%
14 või enam aastat	53	51,94%

Vastavalt ametikohale jaotati õppejõud kahte gruppi: Lektor ja Muu. Muu moodustasid: Dotsent(21), Teadur ja vanemteadur (6), Professor(14) ning muud vastused. Lektoreid (49) oli märkimisväärselt rohkem kui teiste ametikohtadega vastajaid.

Tabel 3. Küsitluse saanud ja küsitlusele vastanud instituudi põhjal

Instituut	Küsitluse saanud		Küsitlusele vastanud		Vastajad protsentuaalselt	
	Õppejõud	Spetsialistid ja assistendid	Õppejõud	Spetsialistid ja assistendid	Õppejõud	Spetsialistid ja assistendid
BFM	55	10	9	2	16,36%	20,00%
Digitehnoloogiaste instituut	51	5	14	1	27,45%	20,00%
Haridusteaduste instituut	56	6	11	5	19,64%	83,33%
Humanitaarteaduste instituut	151	6	32	3	21,19%	50,00%
Loodus- ja terviseteaduste instituut	134	13	12	3	8,96%	23,08%
Ühiskonnateaduste instituut	95	9	20	3	21,05%	33,33%
Kokku	542	49	98	17		

5 Tulemuste analüüs

Järgnevas peatükis käsitleb autor ankeetküsitlustest saadud andmete analüüsi tulemusi. Analüüsi saab jaotada kaheks osaks, esimene osa, kus antakse ülevaade ÕISI funktsioonide kasutustihedust ja rahulolu õppejõu vaates. Teine osa, kus samuti antakse ülevaade ÕISI funktsioonide kasutustihedusest ja rahulolust, siinkohal aga valimi kriteeriumitele vastava instituudi personali vaatest.

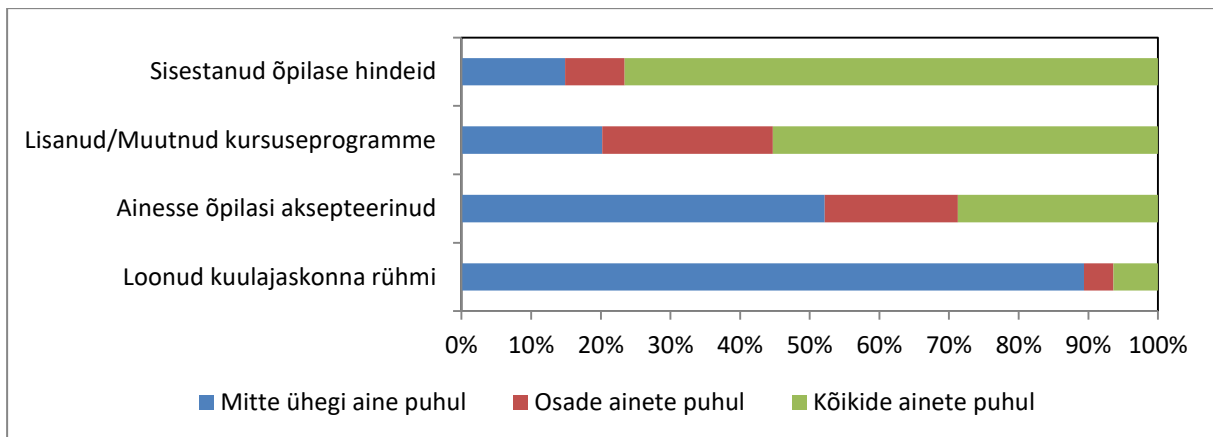
5.1 ÕISI kasutus õppejõudude seas

Antud peatükis käsitletakse õppejõudude küsitluse vastuseid, mis annavad ülevaate rahulolust ÕISiga ning süsteemi funktsioonide kasutustihedusest.

Küsitlusest selgub, et 98st vastanud õppejõust on infosüsteemi kasutanud 94 ning neli vastanut ei ole ÕISI kasutanud. Edasine analüüs on koostatud 94 ÕISI kasutanud vastaja vastuste põhjal. 4 vastajat jäeti analüüsist välja, sest kõik küsimused hõlmasid ÕISI kasutust.

ÕISI kasutuskeerukust ($M=3;SD=0,86$) ja ÕISI kasutama õppimist ($M=3;SD= 0,92$) hinnati üsnagi keskmiseks, marginaalse ülekaaluga lihtsama poole. Pearsoni korrelatsioonikordaja põhjal ei ole erilist seost vastaja sel aastal läbi viidavate kursuste arvu ja ÕISI kasutamise ($r=0,04$) ning kasutama õppimise ($0,04$) vahel.

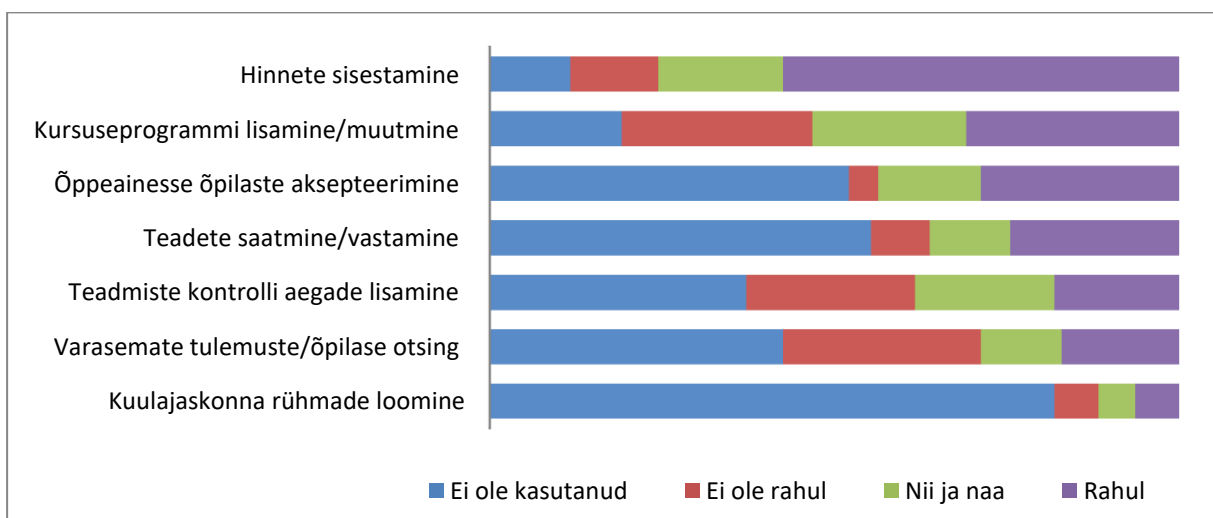
Kõige enam kasutati õppejõudude poolt hinnete sisestamise funktsionaalsust (kõikide ainete puhul sisestab hindeid 77% vastajatest). Vähemal määral kasutatakse kursuseprogrammi lisamise/muutmise võimalusi (52% vastajatest kasutab kõikide kursuste puhul). Kõige vähem on leidnud kasutust kuulajaskonna rühmade loomise võimalus, mida kasutab kõikide ainete puhul vaid 10% vastajatest(Joonis 3).

Joonis 3. Funktsioonide kasutus õppejõudude seas

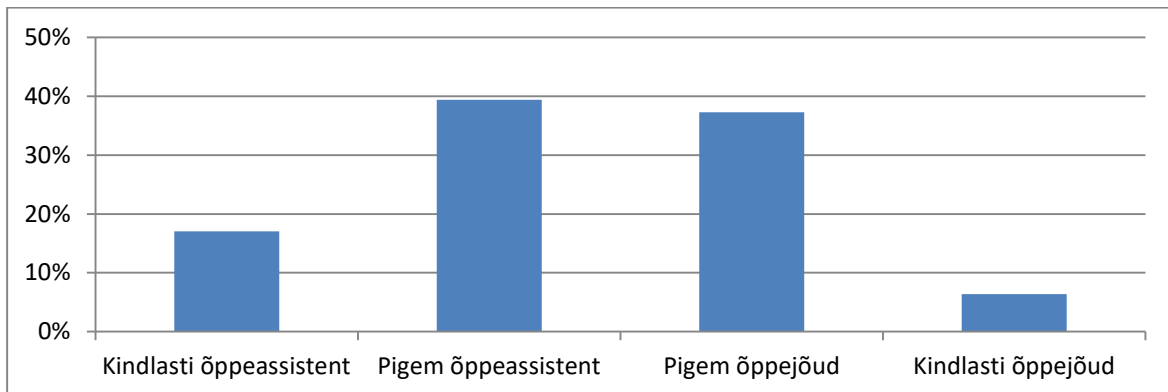
Võrreldes ÕISI funktsionaalsuste kasutamist staaži, ametikoha ja instituudi lõikes, selgus, et gruppide vastuste vahel märkimisväärne erinevus puudub (erinevus jäi alla 5%).

Järgmisena uuriti õppejõudude rahulolu erinevate ÕISI funktsionaalsustega. Vastajad said hinnata rahulolu viiepallisüsteemis, kus 1 oli mitte üldse rahul ning 5 väga rahul ning 0 tähistas funktsiooni mitte kasutamist. Tulemuste analüüsimiseks koondati tulemused järgmiselt: mitte rahul ning pigem rahulolematud vastused koondati gruppi: ei ole rahul; pigem rahul ning väga rahul vastused gruppi: olen rahul. Tulemuste põhjal on näha (Joonis 4), et kõige enam ollaks rahul hinnete siestamise funktsiooniga (57% rahul) ning kõige vähem oldi rahul varasemate tulemuste/õpilaste otsingu funktsiooniga (28% ei ole rahul). Kuulajaskonna rühmade ning teadete saatmise funktsioone kasutati õppejõudude poolt kõige vähem (81% ja 55% ei ole kasutanud).

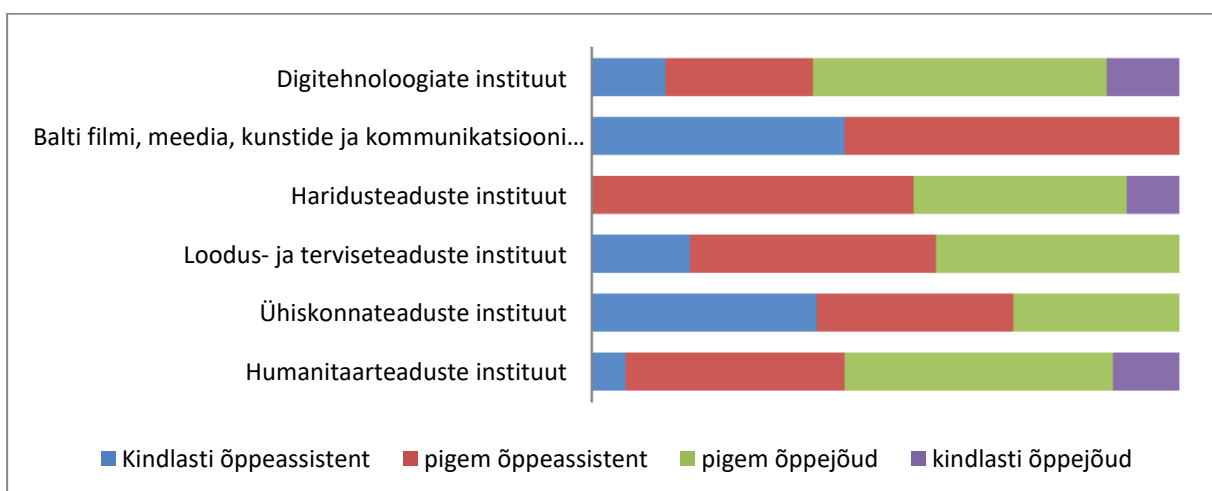
Joonis 4. Rahulolu funktsioonidega õppejõudude seas

Järgnevalt uuriti õppejõudude arvamust küsimusele, kes peaks õppetöoga seotud tegevusi ÕISis tegema. Siinkohal on rohkem neid vastajaid, kes vastajatel, kes arvavad, et pigem peaks ÕISiga tegelema instituudi töötaja. 56% vastanutest valisid vastuseks „õppeassistent“, vastuse „õppejõud“ oli valinud 44% vastanutest.

Joonis 5. Kas teie arvates, peaks õppetöoga seotud tegevusi ÕISis tegema?

Võrreldes erinevate instituutide vastuseid küsimusele „Kes teie arvates, peaks õppetöoga seotud tegevusi ÕISis tegema“ selgus, et õppeassistentide ülesandeks peavad seda pigem Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituudi ning humanitaar teaduste instituudi õppejõud. Teistest intstituutidest vastanud kaldusid pigem arvamusele, et ÕISis tegutsemine peaks olema õppejõu ülesanne. Staaži ning ametikoha põhjal ei olnud märkimisväärseid erinevusi vastuste vahel.

Joonis 6. Kes peaks ÕISis tegutsema instituudipõhiselt

Järgmisena paluti vastanutel tuua välja probleeme, mis on tekkinud seoses ÕISi kasutamisega.

Autor jagas vastused kolme kategooriasse:

- ebaõnnestumised süsteemi kasutamisel (26 juhtumit),
- süsteemi kasutamise keerukus või raskused vajaliku info leidmisel (27 juhtumit)
- muud probleemid (7 juhtumit).

Huvitavamad vastused toob autor välja Tabelis 4.

Ebaõnnestumised süsteemis	Keeruline süsteem	Muud vastused
<i>Mitme õppejõuga aines ei saa teisi õppejõude lisada, kui just kasutajarühmi ei tee (aga me õpetame kõiki rühmi kõik)</i>	<i>Protokollide loomine. Jäik süsteem tervikuna. Ruumide broneerimine ÕISis ja asios ei lange kokku.</i>	<i>Kasutajamugavus on olematu:) Ei ole loogilise ülesehitusega. Õppematerjalide üleslaadimine eriti ebamugav (üks fail korraga, on võimalik ainult ühe funktsiooni alt jne)</i>
<i>Mõnikord, kui olen kursuseprogrammis muudatusi teinud, siis ei ole muutus kohe näha. Olen pidanud paar korda uuesti sisestama.</i>	<i>Keeruline on midagi konkreetset üles leida, kasutatakse mingeid kummalisi termineid: võrdub, ei võrdu, sisaldab, algab ...</i>	<i>ÕIS peaks olema kasutajasõbralik. Peaks mõtlema sellele kuidas erinevate ülikoolide ÕISE ühitada. Nt kui on kahe ülikooli ühiskursus, ühismoodul või ühisõppekava.</i>
<i>Mul ei ole siiani õnnestunud sisestada vahekontrollide tulemusi.</i>	<i>Väga keeruline aru saada, suurem osa ajast ei tööta üldse, funktsioonid on segased ja kujundus on äärmiselt ebaintuitiivne. Kui üdini aus olla, siis ei seostu ÕISiga mitte ühtegi positiivset emotsiooni v.a. see, kui seda kasutama ei pea.</i>	<i>kohmakas süsteem</i>

Tabel 4. Õppejõudude probleemid ÕISiga

Vastanutele oli antud ka võimalus teha soovitusi, kuidas süsteemi parendada või pakkuda lahendusi mõnele probleemile. Vastused jagati siinkohal sisu poolest nelja rühma. Järgnevalt toob autor välja iga rühma kohta mõne soovitus:

1) Luua uus süsteem (9 vastust)

- *Luua ja/või kasutusele võtta uus süsteem, ÕIS on lootusetult iganenud*
- *Kohmakas, aeglane, ebaloogiline – võiks kõik uuesti teha*
- *Uus süsteem*

2) Funktsionaalsuste parandamine (12 vastust)

- *Kursuseprogrammi sisestamine peaks olema ühes tükis, mitte juppadena. see tekitab segadust ja pole loogiline. Kui lisasin kursuseprogrammi uuel kujul, siis ma ei näinud ise, mitu programmi ja mis versioonides juba üleval ripub. Õppejõu vaates seda polnud. Tegelikult on vaja näha ainega seotud ajalugu.*
- *Kursuseprogrammide lisamine ja muutmine võiks käia kuidagi lihtsamalt, et ei peaks kogu seda pikka protsessi läbi tegema.*
- *Üks kursus = üks hindamisleht*

3) Kasutajasõbralikus ja visuaalne pool (14 vastust)

- *Üsna iganenud väljanägemisega on ÕIS.*
- *Süsteem vajaks tervikuna kasutajasõbralikumaks muutmist*
- *Kohati tuleb teha liiga palju samme selleks, et tulemuseni jõuda, näiteks väga tüütu on otsida kursuseprogramme nende muutmiseks koodide abil. Hea oleks, kui saaks kasutada rohkem "otseteid".*

4) Muu (10 vastust)

- *Kui ÕIS oleks kogu aeg ligipääsetav, poleks üldse probleemi.*
- *Enamik funktsioone võiks olla õppeassistendi hallata.*
- *Ei tea, ei arva, et see süsteem on üldse vajalik, liiga palju dubleerimist*

Lõpuks paluti vastanutel kirjeldada, kellelt on seoses probleemidega abi palutud ja saadud. Selgus, et intsituudilt ehk kaasõpetajatelt, õppeassistentidelt jm. on abi saanud 55 vastajat ning ÕISi abilt, sh. ka juhendid 7 vastajat. 71% vastanutest on rahul, 21% on erapooletud ning 8% ei ole rahul abiga, mida on saadud.

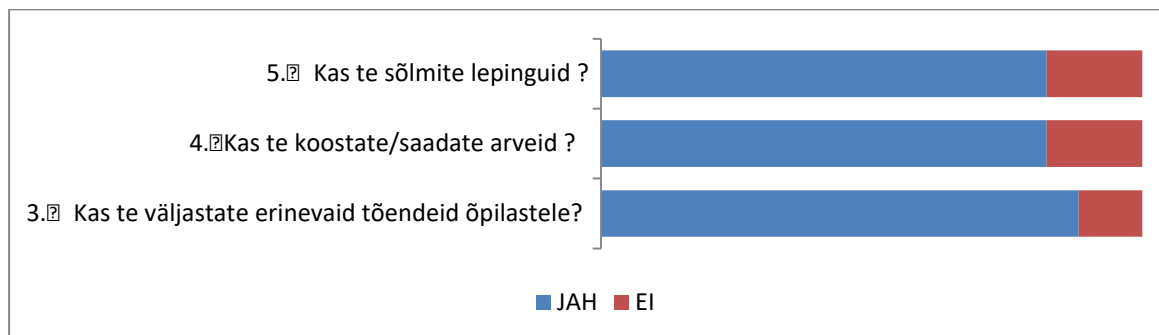
Õppejõu analüüsi tulemustest võib järeldada, et vastanud on suuremal määral süsteemiga siiski rahul, kuigi mõnda funktsiooni kasutatakse väga vähe ning pigem eelistatakse, et ÕISi kasutaks õppejõudude asemel õppenõustajad ja –spetsialistid. Pea pooled vastanutest tegid ka ettepanekuid, mis võiks ÕISis teisiti olla ja mida saaks paremini teha. Autor koondas ettepanekud ning probleemid gruppidesse, mida käsitletakse intervjuu peatükis.

5.2 ÕISI kasutus õppepersonalis seas

Antud peatükis käsitletakse õppepersonalile suunatud küsitluse vastuseid, mis iseloomustavad nende rahulolu ÕISiga ning süsteemi funktsioonide kasutustihedust.

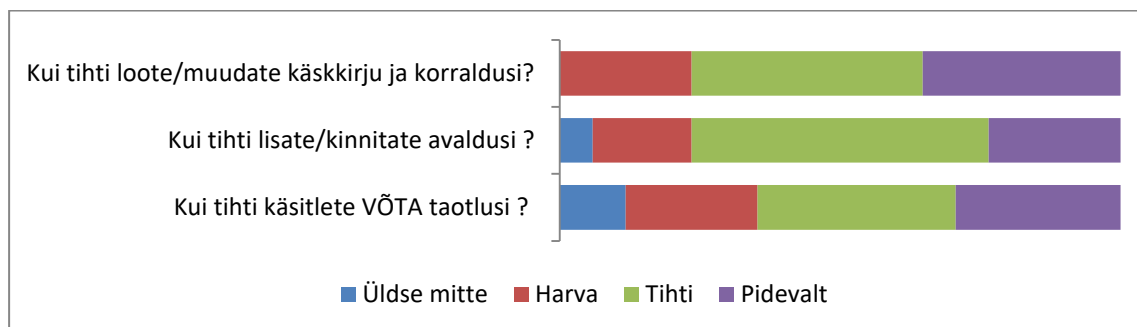
Küsitluse tulemusest tuleb välja, et 17st vastanust on ÕISI kasutuskeerukust ($M=4$; $SD=0,72$) ja ÕISI kasutama õppimist ($M=4$; $SD=0,87$) hinnatud üsnagi lihtsaks.

Illustreerimaks instituudi lepingute, arvete ja tõendite kasutamist või mitte-kasutamist ulatust. lepingute sõlmimisega, arvete koostamise ja saatmisega tegeleb suurem osa vastanutest (82%), marginaalselt tegeletakse tõendite väljastamisega (88%) rohkem kui teistega.

Joonis 7. Kas täidate järgmisi ülesandeid?

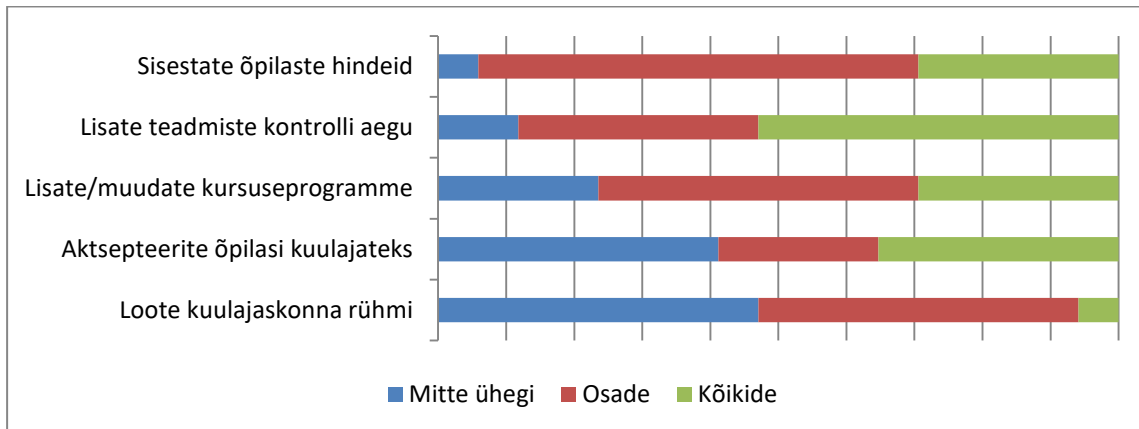
Kasutustiheduse koha pealt tegeletakse kõige tihedamini käskkirjade ja korralduste loomise ning muutmise, ning kõige vähem VÕTA taotlustega.

Joonis 8. Kui tihti kasutate järgmisi funktsioone?

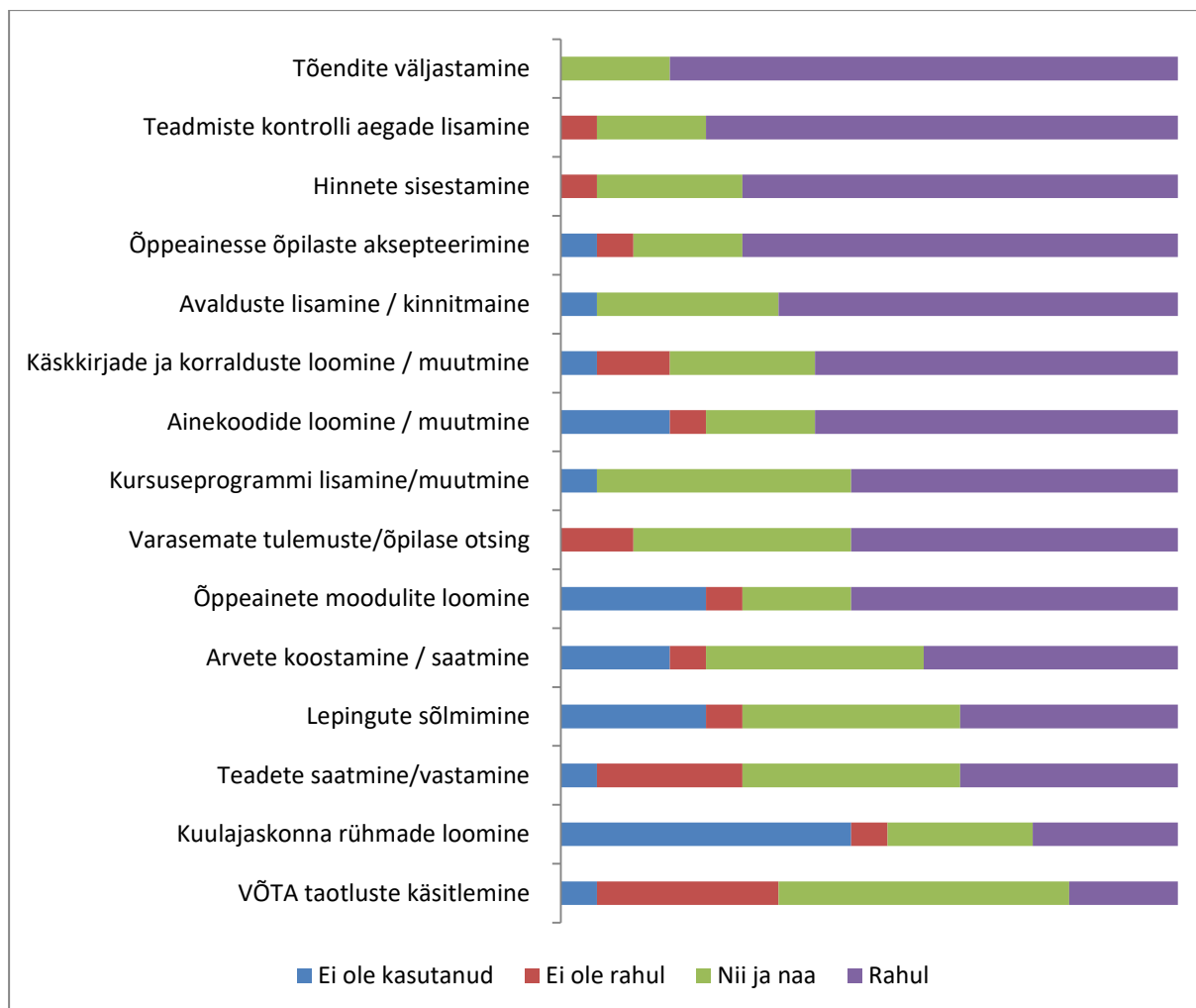
Enam kui pooled vastanutest (65%) vastasid, et muudavad õpilase õppeainete mooduleid vähemalt korra õpitud aasta kohta. Vähem vastati aga kord õpingute jooksul (18%) ning harvem (11%). Marginaalne arv vastanutest valis variandi üldse mitte (6%)

Õppenõustajad, -spetsialistid ning õppenõustaja-spetsialistid kasutavad õppejõudude asemel kõige tihedamini hinnete sisestamise, teadmiste kontrolli, aegade lisamise ning kursuseprogrammide funktsioone. Kõige vähem aga kuulajaskonna rühmade funktsiooni.

Joonis 9. Kui suures osas kasutate järgnevaid funktsioone õppejõudude asemel?

Kõige rohkem rahul ollakse tõendite väljastamise (82% rahul) ning hinnete sisestamise (76% rahul) funktsioonidega, ning kõige vähem rahul VÕTA taotluste (29% ei ole rahul) ja teadete funktsioonidega (23% ei ole rahul). Kõige vähem on kasutatud kuulajaskonna rühmade funktsiooni (47% ei ole kasutanud). Vastused on koondatud gruppidesse: rahul, nii ja naa, mitte rahul ning ei ole kasutanud.

Joonis 10. Kui rahul olete järgmiste funktsioonidega ÖISis?

Vastupidiselt õppejõududele on suurem osa vastanutest (70%) on arvamisel, et õppetööga seotud tegevusi peaksid ÖISis teostama pigem õppejõud. 18% on arvamisel, et kindlasti õppejõud ning 12%, et pigem võiks olla õppenõustaja ja/või- spetsialist see, kes ÖISi käsitleb.

Küsimisi ka milliseid probleeme on peamiselt ÖISiga tekkinud. Vastused jagas autor sarnastesse rühmadesse, kus informatsiooni puudust tuli ette kahel korral. Funktsionaalsustega seotud probleeme 3 ning muid vastuseid oli 4. Mõningad vastustest toob autor välja järgnevalt:

- *Arvetega. Kui üliõpilane eksmatrikuleeritakse ja siis see käskkiri tühistatakse, ei anna ÖIS tasumata arvete otsingus nende üliõpilaste nimesid edaspidiste õpingute jooksul. Need nimed peab endale kuskile üles kirjutama ja kõiki ühekaupa kontrollima, kas edaspidi on neil arved tasutud. Lisaks sama asjaga seoses pole mul võimalik käskkirja tühistada, sest süsteem automaatselt ütleb, et õppekaval pole vaba õppekohta ja õppelepingut ei saa ma ka aktiivseks uuesti muuta.*

- *Teadmatus, et mõni funktsioon on olemas või ÕISis peab mingit asja ka tegema või üldse, et ÕISis saab mingit konkreetset asja teha. Kus kohast leian teatud infot on algajale väga keeruline aru saada. ÕISis on info väga laiali, ei saa konkreetseid asju ühelt lehelt või ühest kohast, alati peab mitu ÕISi akent lahti olema. Samuti näiteks nõuavad mingid TLÜ välised projektid mingit konkreetset infot ja see peab olema ühes kohas, ühel lehel, tõendilaadsetena väljastatav ja see ei ole võimalik ning on heidetud ette, aga teistel ülikoolidel see on võimalik.*
- *Ei saa öelda, et mul oleks probleeme. Pigem on ÕISi arendused poolikud ja sellega seoses palju nn käsitööd (nt enne arvete saatmist tuleb andmed alati üle kontrollida). ÕIS ei ole just eriti funktsionaalne - erinevad andmed on küll olemas, aga ei haaku omavahel ja infot tuleb otsida eri kohtadest.*

Küsitluses uuriti ka, kust või kellelt on abi saadud, vastused jagunesid kaheks: instituudist (47%) ja ÕISi abi (53%). Saadud abiga ollakse suuremal määral rahul (88%).

Vastajatele anti ka võimalus teha ettepanekuid. Kuidas ÕISi paremaks muuta. Autor toob välja mõned näited:

- *Enam ÕISi koolitusi, ka õppejõududele, et ei peaks ise katse-eksitus meetodil asju avastama. Samuti võiks info olla kompaktsem, näiteks tudengite andmete vaates, kus on ka näiteks akadeemilise puhkuse ja muud akadeemilise liikumise avaldused, seal võiks olla ka näiteks kohe akadeemilise puhkuse perioodi kuupäevad või siis välisõppes olemise kuupäev jne, et ei peaks ükshaaval hakkama neid mitmeid avaldusi avama info saamiseks.*
- *See loetelu läheks väga pikaks. Põhiline - kuna süsteemis on väga palju erinevaid andmeid, siis peaks olema võimalik neid võimalikult lihtsalt kasutada ka analüüsiks. Hetkel on see pool peaaegu 0-lähedane. Ikka pead paluma, et mingid andmed sulle nõ alla kirjutatakse.*
- *ÕIS võiks lihtsam ja selgem välja näha - kohati on liiga palju võimalusi ning infot, mida keegi kunagi ei kasuta. Rippmenüüd on paljude üliõpilaste jaoks avastamata ning ennenägematu asi - see, et osa infot seal peidus on.*

Üks vastajatest tegi suurel määral ettepanekuid ning soovitusi seoses nime vahetanud üliõpilaste, käskkirjade, arvete, eksamiaegade, kuulajaskonnarühmade jm. kohta (Lisa 4).

Õppenõustajate ja –spetsialistide analüüsi tulemuste põhjal jääb mulje, et üldiselt ollakse süsteemiga enamjaolt rahul, kuid leidub väga palju väiksemaid ja suuremaid vigu, mis teevad süsteemi kasutamise ebamugavaks ning aega-nõudvaks. Suuremal määral eelistavad õppenõustajad ja –spetsialistid, et õppetööga seotud tegevusi viiks läbi just õppejõud ise.

Kuigi on selge, et süsteemis on palju probleeme, ollakse suuremal määral rahul ÕISI funktsionaalsustega nii õppejõudude kui ka õppepersonali seas. Leidub palju ebamugavust ja ajakulu tõstvaid probleeme. Analüüsist tuleb ka välja, et õppejõudude eelistus on pigem mitte ise ÕISI kasutada, ning õppenõustajate ja –spetsialistide arvamus on hoopis vastupidine, see tähendab, et õppejõud viiksid läbi pigem ise õppetööga seotud toiminguid

5.3 Ekspertintervjuu ÕISI peaspetsialistiga

Intervjuu eesmärgiks oli saada kommentare ÕISI peaspetsialistilt Merli Laursonilt seoses probleemide käsitlemise ning vastanute poolt esitatud ettepanekutega. Intervjuu on jaotatud kahte ossa: probleemid ning ettepanekud. Nii ettepanekud kui ka probleemid on toodud välja kvantitatiivse uuringu vabas vormis esitatud vastustest küsimusest „Palun kirjeldage, milliseid probleeme on teil tekkinud õisi kasutamise seoses“ ning „Palun tehke ettepanekuid, kuidas mainitud probleeme lahendada ja/või tehke üldisemalt soovitusi seoses ÕISiga“.

Iga probleemi ning ettepaneku kohta tõi autor välja kaks näidet antud olukorra illustreerimiseks. Intervjuu on läbi viidud ÕISI peaspetsialisti Merli Laursoniga, Tallinna Ülikooli Terra majas, ruumis T213 ajavahemikus 16.00 – 16.40, 27. aprillil 2017. Intervjuu läbiviimisel aga selgus, et ÕISI arendusmeeskond on välja arendamas uut õppeinfosüsteemi ÕIS2, millega on plaanis lahendada enamus probleemidest, mis võivad hetkel kasutusel oleva ÕISiga esineda. Sellest tulenevalt sisaldab intervjuu ka lisaküsimusi ja vastuseid, mis tekkisid autoril intervjuu ajal.

5.3.1 Probleemid

Iga probleemi kohta oli autoril esialgu 3 põhiküsimust, millele sooviti vastust saada:

- 1) Kui tihti on ÕISI spetsialisti ja arendusmeeskonna poole pöördutud sarnaste probleemidega?
- 2) Mis võiks antud probleemi põhjuseks olla?
- 3) Kas probleemi on plaanis lahendada, on juba lahendatud või ei ole piisavalt märkimisväärne, et aega ja resurssi pühendada?

Järgnevalt tuuakse välja läbiviidud kvantitatiivsest uuringust selgunud probleemid ja Merli Laursoni kommentaarid nendele ning vastused intervjuu käigus tekkinud lisaküsimustele.

Probleem: Info sisestamine ei ilmu süsteemi ja/või on tarvis korduvalt sama tegevust läbi viia (8 juhtumit).

Vastus: Seda on esinenud väga harva. Hetkel meenub kaks korda kus õppenõustaja on küsinud, kas on võimalik, et ÕISist kustub mingi info ära, mis on sisestatud.

IT osakond ei pea selle probleemi tekkimist võimalikuks, pigem on jäänud info sisestamisel mingisugune hoiatus märkamata, on arvatud, et töö on tehtud. On ka logisi vaadatud, aga logides pole sellest jälgi jäänud - enamasti me kahtlustamegi, et on põhjuseks märkamata jäänud hoiatus.

Meie kontrollime selliseid olukordi juhtumipõhiselt. Vaatame, kas logides on näha ja kui ei ole näha, siis meil ei ole tegelikult võimalik sellega suurt midagi teha. Käime testkeskonnast läbi, katsetame analoogset juhtumit ja kui seal toimib kõik, siis peame järeldama, et tegemist on kasutajapoolse eksimusega.

Probleem: Muudatusi on keeruline/võimatu ise sisse viia (6 juhtumit).

Vastus: Selle probleemiga ei ole pöördutud meie poole, ehk siis me ei ole teadlikud, et kellelgi on sellega raskusi olnud. Sellest võib järeldada, et taaskord pole tehniline tõrge vaid pigem kasutajapoolne.

Põhiline variant on, et süsteemi saab siseneda vaataja rollis ja muutuja rollis, ehk siis kui minna kursuseprogrammi vaatama, siis ei saa seal samal ajal muudatusi teha.

Probleem: Mitu õppejõudu samal kursusel (5 juhtumit).

Vastus: Sellega on meie poole pöördutud mõnel juhul küll.

Me tahame seda muuta, aga kuna kaasõppejõu õiguste ülevaatamine on suurem ettevõtmine, siis on see alles analüüsimisel. Oleme tõdenud, et kaasõppejõud peab saama suuremad õigused kui tal hetkel on, sest meie vajadused on väga palju muutunud viimasel paaril aastal ja arendused, kui sellised, on tulemas.

Probleem: Süsteem on aeglane/ebastabiilne (5 juhtumit).

Vastus: Süsteem on vähemalt 10 aastat vana. Väga palju on iganenud tööprotsesse süsteemis.

Sügisel on plaanis viia õppejõud ja viimasena töötajad uuele platvormile üle, mis on kiirem, sest tudengite töökoht (ÕIS2) on juba kiirem.

Probleem: Süsteemi ülesehitus keeruline/kohmakas (29 juhtumit).

Vastus: Põhjus ongi peamiselt selles, et see on vana süsteem ning süsteem peab suutma hästi palju erinevat teha.

Plaanis on uuele süsteemile üle kolida, siis peaks minema olulisemalt selgemaks.

Antud hetkel küsitluse käigus tekkis autoril ka täpsustavaid küsimusi:

Kas on menüüsid ja võimalusi mida ei ole enam üldiselt vaja?

Vastus: võib olla teatud asju, mida büroo ei vaja, aga hetkel sellest ülevaade puudub.

Oli ka ettepanekuid, et võiks koolitusi rohkem läbi viia, kes selle eest võiks vastutada?

Vastus: Seda tehakse kahte moodi, ühed on õppeosakonna poolt organiseeritud, mis on näiteks uue töötaja koolitused korra semestris. Ülejäänud täiendavate koolituste vastu peaks huvi ülesse näitama instituut ise, mida vajab, ja võtma ühendust. Selliseid on ka tehtud, aga väga harva. Enamasti üritatakse instituudi siseselt ise koolitada.

5.3.2 Ettepanekud

Ettepanekuid kategoriseerides selgus kolm põhilist kategooriat, millega seoses on nii õppejõud, õppenõustajad, õppespetsialistid kui ka õppenõustaja-spetsialistid esitanud, millele intervjuuerija (töö autor) uuris kommentare intervjueeritavalt. Kuna oli selgunud, et arendatakse juba uut õppeinfosüsteemi, oli autori poolt koostatud intervjuu struktuur edaspidi suuremal määral kasutuskõlbmatu.

Ettepanek: Visuaalset poolt parandada/süsteemi kasutajasõbralikumaks teha (20 juhtumit).

Vastus: See küsimus on meil ilmselt eespool juba vastatud seoses uuele platvormile kolimisega. On ootus, et saab süsteemi ilusamaks, lihtsamaks ja puhtamaks

Ettepanek: Funktsionaalsuseid muuta (5 juhtumit).

Vastus: ÕIS ei loo reegleid, mängib rolli pigem õppekorralduslik pool: kui akadeemiline kalender kehtestab, siis ÕIS nii ka käitub.

Uuele platvormile kolimine on enamasti user interface-i (kasutajaliidese) muudatus

Hetkel on töölaual õppejõu töökoha ümberkolimise analüüs. Sealt selgub, millised funktsionaalsused saab lihtsamaks teha ning millised üleliigsed saab eemaldada

Ettepanek: Luua uus süsteem(9 juhtumit).

Vastus: Kõik kasutajad saavad lähiaastatel uuele süsteemile

Küsimus: as on mõeldud või ehk on isegi käsil sarnaselt üliõpilastele loodud ÕIS2 ka õppejõududele ning muule personalile kasutamiseks ?

Vastus: Disaini poolest tuleb tudengi töökohaga suhteliselt sarnane õppejõu töökoht. Instituudi/bürootöökoht saab alati olema väga infotihe, sest neil on kohutavalt palju ülesandeid seega ei ole väga võimalik hõrendada, pigem saab paremini paigutada

Küsimus: kui on plaanis, siis kas arendustööse kaasatakse ka õppejõude, õppenõustaja-spetsialiste ning teisi ÕISi kasutavad isikuid? Kuidas neid saaks kaasata?

Vastus: Seda on ka tehtud, kuid oleneb sellest kui suurest arendusest käib jutt. Väiksemad muudatused teeme põhinedes tagasisidele. Analüüsimise seda õppeosakonnas ning viime muudatuse vastavalt vajadusele sisse. Suuremate arenduste puhul toimuvad arenduskoosolekud. Kaasatakse vajalikud isikud ning arutatakse suuremas ringis läbi. Kõik laekunud ettepanekud lähevad kirja ning vaadatakse üle. Millal neid saab teha, kas neid tasub teha, kelle nõuandeid ja arvamusi on juurde vaja, see sõltub mis mastaabis arendus on.

Intervjuu lõpus oli autoril tekkinud mitmeid lisaküsimusi seoses ÕISi korraldusliku poole ning ÕIS2-e õppejõududele ja instituudi töötajale loomisega seoses:

Lisaküsimus: Kas on mõeldav, et õppenõustaja-spetsialistid ei vii läbi õppejõudude toiminguid ÕISis?

Vastus: Peaks olema nii juba aastast 2015. Hakati rohkem nõudma, et õppejõud täidaksid oma kursuse läbiviimist ise: paneksid hindeid, laeksid kursuseprogramme üless. See on pigem instituudi enda töökorraldus. Kõigile õppejõududele antakse töökoht, kellele see küsitakse.

Lisaküsimus: Kas võimalus instituudi poolepealt õppejõu tegevusi toetada jääb?

Vastus: See tugi õppejõule instituudi poolt jääb alati. Esimene variant on, et õppejõud teeb ise ja kui ta ei saa, või ei ole otstarbekas õppejõul ise teha, siis teeb büroo. Näiteks külalisõppejõud, kes on üheks semestriks tulnud. Tema jaoks võib ÕIS olla liiga keeruline, et nii lühikeseks ajaks ära õppida. Ajutise lepinguga õppejõudude puhul on mõistlikum, et büroo teeb ise ära, kuigi mõned vapramad on soovinud ÕISi ise kasutada, ning palunud abi vaid hätta jäämise puhul.

Lisaküsimus: kas on olemas avalik tagasiside või uuring seoses ÕISi rahuloluga läbi viidud arendusmeeskonna poolt?

Vastus: See on tulemas. On uus küsitluste moodul, mida jupi kaupa täiendatakse. Kevadel tulevad järgmised küsitluste moodulid ja tulevikus saame küsida ka tagasisidet õppekorralduse ja õisi kohta. Rahuloluküsitlused tulevad ÕISi kaudu. See on arendus, millega on tegeletud väga pikka aega. Vanas ÕISis oli tagasiside võimalus ainult ainekursuste kohta.

Intervjuust selgus, et lähiaastatel on plaanis, sarnaselt hetkel vaid õpilastele mõeldud, ÕIS2 väljatöötamine nii õppejõududele kui ka teistele ÕISi kasutavatele isikutele. On selge, et ÕIS on vana ning aegunud süsteem ja muud lahendust süsteemis esinevatele probleemidele ei leidu, kui uue ning eeldatavasti paremini optimeeritud süsteemi väljatöötamine. Intervjuust selgus ka, et suurem osa probleemidest lahendatakse instituudi siseselt ning süsteemi meeskonna poole pöördatakse alles siis, kui probleemi ei ole võimalik eelneval viisil lahendada.

Kokkuvõte

Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteemi ÕIS kasutamine on kohustuslik pea kõigile, kes on mingil määral õppetööga seotud, et tagada sujuv õppetöö läbiviimine, lihtsustada andmete haldamist ja muuta efektiivsemaks üldine töö tegevus.

Käesoleva töö eesmärgiks oli uurida Tallinna Ülikooli õppeinfosüsteemi ÕIS rahulolu õppejõudude ja õppenõustajate, õppespetsialistide ning õppenõustaja-spetsialistide vaates. Selgitada välja suuremad probleemid seoses ÕISi kasutamisega ning saada kommentare ÕISi peaspetsialistilt seoses nimetatud probleemidega ja nende lahendamiseks.

Töö koosneb viiest suuremast osast. Esimeses antakse ülevaade üldiselt infosüsteemidest, defineeritakse infosüsteemi mõiste ning selgitatakse süsteemi osasid. Teises osas antakse ülevaade erinevatest õppeinfosüsteemidest, tutvustatakse neid ning tuuakse välja põhifunktsionaalsused. Kolmandas osas annab autor ülevaate Tallinna Ülikooli ÕISi ajaloost ning selgitab süsteemi kasutaja funktsioone. Järgnevalt antakse neljandas osas ülevaade uuringu läbiviimise eesmärgist, meetodikast ja valimist. Viies osa on uuringu analüüs nii õppejõu kui ka instituudi töötaja vaatenurgast, kus uuritakse rahulolu õppeinfosüsteemiga ning tuuakse välja probleeme ja ettepanekuid mis vastanutel tekkisid. Poolstruktureeritud, spetsialistiintervjuu käigus saadi ka kommentare ÕISi peaspetsialistilt Merli Laursonilt ning tehti järeldused kogutud informatsiooniga.

Uuringust selgub, et õppeinfosüsteemiga ÕIS ollakse suuremal määral rahul, kuigi toodi välja palju erinevaid probleeme ning tehti ka ettepanekuid kuidas süsteemi paremaks muuta ja välja toodud probleeme lahendada. Selgub ka, et instituudi poole pealt soovitakse suuremal määral, et otseselt õppeainetega seotud ülesandeid täidaksid õppejõud pigem ise, soovivad õppejõud enamasti vastupidiselt, et antud ülesanded oleks instituudi hallata.

Intervjuust selgub, et ÕISiga on tõesti palju erinevaid probleeme ning süsteem on üldiselt aegunud. On juba arendamisel uuem versioon süsteemist, nimelt ÕIS2, mis on juba õpilastele kasutatav. Selgub ka, et suurem osa ÕISiga seotud probleemidest lahendatakse instituudi siseselt ning osad välja toodud probleemid kipuvad olema kasutaja poolsed.

Hetkel Tallinna Ülikoolis kasutusel olev õppeinfosüsteem ÕIS on esialgse versiooni põhjal juba pea 10 aastat vana ning Tallinna Ülikoolis kasutusel olnud 7 aastat. Ilmselt on uue süsteemi välja arendamine hea idee, kuna vajadused on võrreldes 2010 aastaga muutunud.

Summary

The Functionalities of ÕIS. The View of Tallinn University Staff

In order to ensure the smooth education process, simplify data management and to increase work effectiveness, the use of the Tallinn University Student Information System (ÕIS) is mandatory for almost everyone who are to some extent related to the studies.

The aim of this thesis is to investigate user satisfaction with the Student information system in the view of Tallinn University staff members and to identify the major problems with the usage of ÕIS as well to have the Chief Specialist of ÕIS comment on said problems and how to solve them.

The thesis consist of five major parts. The first provides an overview of information systems in general, it defines the concept of information systems and specifies the parts of an information system. The second part gives an overview of various educational information system used in estonia as well as gives an overvieW of their basic functionalities. In the third part the author gives a brief overview of ÕIS and explains the functions of the user. The fourth part gives an overvieW of how the survey was conducted and why. Explains the methodology and the people surveyed. The fifth and last part is the analasys of the conducted survey as well as the interview which was conducted to give an overview of user satisfaction, bring the main problems to light and have the surveyees make reccomendations on how to improve the system. The results of the interview and survey were analysed and a conclusion was reached.

Although there were a list of issues mentioned by the surveyees, the study shows that most of the users of ÕIS were more or less satisfied with the system. There was also a list of suggestions on how to solve the issues and improve the system in general. It appears that the bigger part of the academic surveyees would rather have most tasks carried out by the school staff and vice-versa the school staff generally would rather have the academic part carry out the tasks themselves. The interview revealed that there is a number of problems from time to time with the currently used system, but most of the questions were answered by the fact that there already is a new system (ÕIS2) in development which also is already usable by the students. The interview also revealed that most issues with the current system get solved within the specific school.

The system currently used by Tallinn University as well as Tallinn University of Technology is almost ten years old and has been used in Tallinn University for 7. It seems that the development of a new system is not only a good idea, but is necessary due to the fact that the requirements and needs Tallinn University has for a satisfactory system have changed dramatically from the year 2010.

Kasutatud kirjandus

- (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Stuudium: e-riigi vääriiline e-päevik:
<https://stuudium.com/>
- Transaction processing*. (27. Jaanuar 2013. a.). Kasutamise kuupäev: 2016, allikas IBM Knowledge Center:
http://www.ibm.com/support/knowledgecenter/SSGMGV_3.2.0/com.ibm.cics.ts.productoveview.doc/concepts/TransactionProcessing.html
- Brenhardt, V. L. (2005). Data Tools for School Improvement. *Educational Leadership*.
- Bulgacs, S. (2013). The first phase of creating a standardised international innovative technological implementation framework/software application. *International Journal of Business and Systems Research 2013 Vol. 7 No. 3*, 250 - 265.
- Davenport, T. H. (1994). Saving IT's Soul: Human Centered Information Management. *Harvard Business Review 72* , 119–131.
- Department of Education. (2009). Implementing data-informed decision making in schools: Teacher access, supports and use. *Department of Education Office of Planning, Evaluation and Policy Development*. California: SRI International .
- eKool - Meist*. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 2016, allikas eKool: <https://www.ekool.ee/>
- eKool - Võimalused*. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 2016, allikas eKool:
<https://www.ekool.ee>
- Ellis, R. K. (2009). *ASTD Learning Circuits*. Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Association for Talent Development: http://www.astd.org/~media/Files/Publications/LMS_fieldguide_20091
- Encyclopedia Britannica. (2016). *Information science*. Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Encyclopædia Britannica: <http://www.britannica.com/science/information-science>
- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P. (2004). *Uuri ja kirjuta*. Helsinki: kustannusosakeyhtiö tammi.
- Kasutajajuhend*. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 2016, allikas TTÜ Õppeinfosüsteem:
https://ois.ttu.ee/help/ois/help_et/juhend_inst.pdf
- Laherand, M. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: MERI - LIIS LAHERAND.
- Maranik, A. (6. November 2012. a.). *ÕIS - mis ja milleks?* Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Tartu Ülikool: <https://wiki.ut.ee>
- Parmakson, P. (2014). *Loeng 13 arendus- ja muutumisprotsessid*. Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Infosüsteemid blogspot: <http://infosusteemid.blogspot.com.ee/2014/12/loeng-13-arendus-ja-muutusprotsessid.html>
- Parmakson, P. (2014). *Loeng 2 infosüsteemide üldised omadused*. Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Infosüsteemid Blogspot: <http://infosusteemid.blogspot.com.ee/2014/09/loeng-2-infosusteemide-uldised-omadused.html>

- Reynolds, G., & Stair, R. (2008). *Fundamentals of Information Systems 5th*. Boston: Course Technology Press.
- Salong, R. (2015). *Tallinna Ülikooli õpikeskkonna ÕIS funktsionaalsused üliõpilase vaates*. Tallinn: Tallinna Ülikool.
- Senat, T. (15. juuni 2015. a.). *Õppekorralduse eeskirj*. Kasutamise kuupäev: oktoober 2015. a., allikas Tallinna Ülikool: <http://www.tlu.ee/public/oppetooeeskiri>
- Student information system*. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 23. Aprill 2016. a., allikas Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Student_information_system
- Tallinna Tehnikaülikool. (22. September 2015. a.). *Õppekorralduse eeskiri*. Kasutamise kuupäev: 2016, allikas Tallinna Tehnikaülikool: http://www.ttu.ee/tudengile/oppeinfo/oppekorraldus/oppetegevuse-juhendid-ja-oigusaktid/oppee/#1_uldsatted
- Tallinna Ülikool. (26. November 2010. a.). *Uus õppeinfosüsteem avatud*. Allikas: Tallinna Ülikool: <http://www.tlu.ee/>
- Tallinna Ülikool. (2011). *Õis Kasutusjuhendid*. Allikas: ÕIS - Tallinna Ülikool: http://ois.tlu.ee/help/ois/help_et/abi.htm
- Tallinna Ülikool. (kuupäev puudub). *TLÜ Õppeinfosüsteem*. Kasutamise kuupäev: April 2017. a., allikas Õisi Teated: https://ois2.tlu.ee/tluois/uus_ois2.tud_leht
- Tallinna Ülikool. (kuupäev puudub). *TLÜ ÕPPEINFOSÜSTEEM*. Kasutamise kuupäev: April 2017. a., allikas ÕISI teated: https://ois2.tlu.ee/tluois/uus_ois2.tud_leht
- Tartu Ülikool. (17. Mai 2012. a.). *Ülevaade õppejõu tegevustest õisis*. Kasutamise kuupäev: 2016, allikas TÜ Wiki: <https://wiki.ut.ee/pages/viewpage.action?pageId=15608686>
- Taylor, J. (2011). *Decision Management Systems: A Practical Guide to Using Business Rules and Predictive Analytics*. Boston : Pearson Education.
- UNESCO Almaty Cluster Office. (kuupäev puudub). *unesdoc.unesco.org*. Allikas: unesco.org: <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001568/156818eo.pdf>
- Õppeinfosüsteem*. (kuupäev puudub). Kasutamise kuupäev: 23. Aprill 2016. a., allikas Vikipeedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Student_information_system

Lisad

Lisa 1 – Õppejõu ankeetküsitlus

Tallinna Ülikooli Õpikeskkonna õis küsitlus õppejõule

Tere!

Küsitlus on loodud eesmärgiga anda võimalus õppejõul tagasisidet pakkuda seoses Tallinna Ülikooli ÕIS-i Kasutustiheduse, kasutusmugavuse ja üldise rahuloluga. Küsimustiku vastused ja vastuste analüüs on üks osa minu (Robert Salong) bakalaaurusetööst, mistõttu oleksin eriti tänulik kui leiata aega vastamiseks.

Küsimustik on anonüümne.

1. Kas olete ÕISi kasutanud ?

Jah

Ei

2. Palun märkige, kui lihtne või keeruline on teie arvates üldiselt ÕISi kasutada

Väga keeruline 1 2 3 4 5 Väga lihtne

3. Palun märkige, kui lihtne või keeruline on või oli teie jaoks ÕISi kasutamist õppida

Väga keeruline 1 2 3 4 5 Väga lihtne

4. Palun märkige, mõeldes käesolevale õppeaastale 2015/16, mitme õppeaine puhul olete isiklikult kasutanud järgmisi funktsionaalsusi

* Aktsepteerinud õpilasi kuulajateks

1 - Mitte ühegi aine puhul; 2 - Osade ainete puhul; 3 - Kõikide ainete puhul

* Loonud kuulajaskonna rühmi

1 - Mitte ühegi aine puhul; 2 - Osade ainete puhul; 3 - Kõikide ainete puhul

* Sisestanud õpilaste hindteid

1 - Mitte ühegi aine puhul; 2 - Osade ainete puhul; 3 - Kõikide ainete puhul

* Lisanud/muutnud kursuseprogramme

1 - Mitte ühegi aine puhul; 2 - Osade ainete puhul; 3 - Kõikide ainete puhul

5. Palun märkige, kui rahul olete järgmiste funktsioonidega

* Teadmiste kontrolli aegade lisamine

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

* Kuulajaskonna rühmade loomine

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

* Teadete saatmine/vastamine

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

* Õppeainesse õpilaste aktsepteerimine

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

* Hinnete sisestamine

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

* Varasemate tulemuste/õpilase otsing

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

* Kursuseprogrammi lisamine/muutmine

Ei ole kasutanud, mitte üldse rahul, pigem mitte rahul, nii ja naa, pigem rahul, väga rahul

6. Kas teie arvates, peaks õppetöoga seotud tegevusi ÕISis tegema:

Kindlasti õppeassistent, pigem õppeassistent, pigem õppejõud, kindlasti õppejõud

7. Palun kirjeldage, milliseid probleeme on teil tekkinud õisi kasutamise seoses

8. Palun kirjeldage kellelt ja/või kust olete probleemide tekkimisel abi saanud?

9. Kui rahule olete pakutud abiga jäänud.

Üldse mitte 1 2 3 4 5 Täielikult rahul

10. Palun tehke ettepanekuid, kuidas mainitud probleeme lahendada ja/või tehke üldisemalt soovitusi seoses ÕISiga.

Palun märkige enda kursuste arv (käesoleval aastal)

Millises instituudis te töötate?

Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituut

Digitehnoloogiate instituut

Haridusteaduste instituut

Humanitaarteaduste instituut

Loodus- ja terviseteaduste instituut

Ühiskonnateaduste instituut

Palun märkige oma tööstaž

Kuni 3 aastat, 4 - 7 aastat, 8 - 13 aastat, 14 või enam aastat

Palun märkige oma ametikoht (lektor, professor, dotsent, teadur jms. Soovi korral võite täpsustada)

Täna, et leidsite aega küsimustikule vastamiseks. Tulemusi saab näha Tallinna Ülikooli bakalaaurusetöös "ÕISi funktsionaalsused Tallinna Ülikooli personali vaates" - Robert Salong

Lisa 2 – Instituudi töötaja ankeetküsitlus

Tallinna Ülikooli Õpikeskkonna õis küsitlus

Tere!

Küsitlus on loodud eesmärgiga anda võimalus õppepersonalil (õppenõustaja, õppespetsialist, õppejuht, õppenõustaja-spetsialist) tagasisidet pakkuda seoses Tallinna Ülikooli ÕIS-i Kasutustiheduse, kasutusmugavuse ja üldise rahuloluga. Küsimustiku vastused ja vastuste analüüs on üks osa minu (Robert Salong) bakalaaurusetööst, mistõttu oleksin eriti tänulik kui leiata aega vastamiseks.

Küsimustik on anonüümne.

2. Palun märkige, kui lihtne või keeruline on teie arvates üldiselt ÕISI kasutada

Väga keeruline 1 2 3 4 5 Väga lihtne

3. Palun märkige, kui lihtne või keeruline on või oli teie jaoks ÕISI kasutamist õppida

Väga keeruline 1 2 3 4 5 Väga lihtne

3. Kas te väljastate erinevaid tõendeid õpilastele?

JAH - EI

4. Kas te koostate/saadate arveid ?

JAH - EI

5. Kas te sõlmite lepinguid ?

JAH - EI

6. Kui tihti kasutate järgmisi funktsioone

Kui tihti käsitlete VÕTA taotlusi ?

1 – Üldse mitte; 2 – Harva; 3 – Tihti; 4 – pidevalt

Kui tihti lisate/kinnitate avaldusi ?

1 – Üldse mitte; 2 – Harva; 3 – Tihti; 4 – pidevalt

Kui tihti loote/muudate käskkirju ja korraldusi?

1 – Üldse mitte; 2 – Harva; 3 – Tihti; 4 – pidevalt

7. Kui tihti muudate ühe õpilase õppeainete mooduleid?

Iga aasta, Kord õpingute jooksul, Harvem, Üldse mitte

8. Palun märkige kui suures osas kasutate järgnevat funktsioone õppejõudude asemel

Aktsepteerite õpilasi kuulajateks

1 – Mitte ühegi; 2 – Osade õppejõudude; 3 – Kõikide õppejõudude

Lootte kuulajaskonna rühmi

1 – Mitte ühegi; 2 – Osade õppejõudude; 3 – Kõikide õppejõudude

Lisate teadmiste kontrolli aegu

1 – Mitte ühegi; 2 – Osade õppejõudude; 3 – Kõikide õppejõudude

Sisestate õpilaste hindeid

1 – Mitte ühegi; 2 – Osade õppejõudude; 3 – Kõikide õppejõudude

Lisate/muudate kursuseprogramme

1 – Mitte ühegi; 2 – Osade õppejõudude; 3 – Kõikide õppejõudude

9. Palun märkige kui rahul olete järgmiste funktsioonidega ÕISis**Tõendite väljastamine**

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Õppeainete moodulite loomine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Ainekoodide loomine / muutmine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Arvete koostamine / saatmine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Lepingute sõlmimine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

VÕTA taotluste käsitlemine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Avalduste lisamine / kinnitamine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Käskkirjade ja korralduste loomine / muutmine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Teadmiste kontrolli aegade lisamine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Kuulajaskonna rühmade loomine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Teadete saatmine/vastamine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Õppeainesse õpilaste aktsepteerimine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Hinnete sisestamine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Varasemate tulemuste/õpilase otsing

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

Kursuseprogrammi lisamine/muutmine

Ei ole kasutanud, Mitte üldse rahul, Pigem mitte rahul, Nii ja naa, Pigem rahul, Väga rahul

10. Kas teie arvates, peaks õppetööga seotud tegevusi ÕISis tegema:

Kindlasti õppejõud, Pigem õppejõud, Pigem õppenõustaja ja/või –spetsialist, Kindlasti õppenõustaja ja/või -spetsialist

11. Palun kirjeldage milliseid probleeme on tekkinud ÕISi kasutamisel? Millega seoses otsite kõige tihedamini abi ?

12. Palun kirjeldage kellelt ja/või kust olete probleemide tekkimisel abi saanud.

13. Kui rahule olete pakutud abiga jäänud.

Üldse mitte 1 2 3 4 5 Täielikult rahul

14. Palun tehke ettepanekuid, kuidas mainitud probleeme lahendada ja/või tehke üldisemalt soovitusi seoses ÕISiga

Palun märkige millises instituudis te töötate

Balti filmi, meedia, kunstide ja kommunikatsiooni instituut

Digitehnoloogiate instituut

Haridusteaduste instituut

Humanitaarteaduste instituut

Loodus- ja terviseteaduste instituut

Ühiskonnateaduste instituut

Palun märkige oma tööstaž

1 – 6 kuud, 6 kuud – aasta, 1 – 3 aastat , 4 aastat või enam

Palun märkige oma ametikoht:

Õppenõustaja

Õppespetsialist

Õppenõustaja-spetsialist

Õppejuht

Juhiabi

Täna, et leidsite aega küsimustikule vastamiseks

Tulemusi saab näha Tallinna Ülikooli bakalaaurusetöös "ÕISI funktsionaalsused Tallinna
Ülikooli personali vaates " - Robert Salong

Lisa 3 – Ekspertintervjuu plaan

Aeg:

Koht:

Intervjuueeritav:

Sissejuhatus

Bakalaurusetöö „ÕISI funktsionaalsused Tallinna Ülikooli personali vaates“ viidi läbi küsitlus nii õppejõudude kui ka õppenõustaja-spetsialistide seas ning selles töid välja vastanud mitmeid probleeme ning ettepanekuid seoses ÕISI efektiivsemaks muutmiseks. Küsitluse üldine eesmärk on saada kommentaare ÕISI peaspetsialistilt seoses probleemide käsitlemisega ning esitatud ettepanekutega.

Probleemid

Antud intervjuu osa eesmärk on tuua välja erinevaid probleeme mis on ÕISI kasutamisega tekkinud nii õppejõu kui ka õppenõustaja-spetsialistidel ning uurida kui tihti ÕISI meeskonna poole sarnaste probleemidega pöörduakse, mis võiks põhjustada probleemi ning milline on olukord seoses probleemi lahendamiseks.

Küsimused alljärgnevate probleemide kohta:

- 1) Kui tihti on ÕISI spetsialisti ja arendusmeeskonna poole pööratud sarnaste probleemidega?
 - 2) Mis võiks antud probleemi põhjuseks olla ?
 - 3) Kas probleemi on plaanis lahendada, on juba lahendatud või ei ole piisavalt märkimisväärne, et aega ja ressursi pühendada?
-
1. Info sisestamine ei ilmu süsteemi ja/või on tarvis korduvalt sama tegevust läbi viia (8 juhtumit)
 - Mõnikord, kui olen kursuseprogrammis muudatusi teinud, siis ei ole muutus kohe näha. Olen pidanud paar korda uuesti sisestama.
 - Igasuguseid tehnlisi probleeme, näiteks välja kuulutatud eksamiaega või salvestatud eksamitulemusi ei ole kuskil jne.
 2. Muudatusi on keeruline/võimatu ise sisse viia (6 juhtumit)
 - Kui on olnud vaja õppematerjale kustutada ja/või uuendada, siis pole ma ise kõigele vajalikule ligi pääsenud ja olen olnud sunnitud õppeassistendi poole pöörduma.
 - Ühes aines üles laetud faile ei saa hiljem mõne teise aine kodulehele suunata (kui faili esimest korda üles laadida, on selline võimalus olemas)
 3. Mitu õppejõudu samal kursusel (5 juhtumit):
 - Kuna ma ei ole igas aines vastutav õppejõud, siis ma ei saa kõiki toiminguid ise teha ning pean paluma kellelgi teisel nt hindeid sisestada.
 - Mitme õppejõuga aines ei saa teisi õppejõude lisada, kui just kasutajarühmi ei tee (aga me õpetame kõiki rühmi kõik)
 4. Süsteem on aeglane/ebastabiilne (5 juhtumit):

- Sisse logimise kiirused on vahel väga aegalsed. Või kui hetkel on ÕIS - i kasutamine väga populaarne, siis jookseb programmid sageli kokku.
 - Aeg-ajalt ei saa keskkonda sisse, keskkond hangub
5. Süsteemi ülesehitus keeruline/kohmakas (29 juhtumit):
- Valikuid on liiga palju, need pole lihtsad ja ühemõttelised
 - Tegevuste/funktsioonide üles leidmine, sest kohati puudub loogika ja süsteemsus, mitmed asjad on erinevates kohtades. Samuti peab tegema üleliigseid liikumisi, et jõuda vajalikku/õigesse kohta. Terminid on kummalises eesti keeles.

Ettepanekud

Antud intervjuu osa eesmärgiks on tuua välja vastajate ettepanekuid seoses süsteemi paremaks muutmise ning eelnevalt välja toodud probleemide lahendamise ja saada kommentaare ning vastuseid seotud küsimustele.

Küsimused alljärgnevale ettepanekutele:

- 1) Kui tihti on teie poole pöördutud ettepanekutega sarnaselt süsteemi muuta/parandada?
- 2) Kui realistlik on antud ettepaneku põhjal süsteemi muutuseid sisse viia ?
- 3) Kas/kui tihti ettepanekute põhjal on varem muutuseid süsteemis läbi viidud ?

1. Visuaalset poolt parandada süsteemi kasutajasõbralikumaks teha (20 juhtumit):
 - a) Visuaalset poolt muuta paremaks. Menüüsid ja alamenüüsid vähendada ning ühendada, dubleerimist vältida, vähendada liigutuste arvu, et jõuda vajaliku tegevuseni.
 - b) Süsteem vajaks tervikuna kasutajasõbralikumaks muutmist
2. Funktsionaalsuseid muuta (5 juhtumit):
 - a) Kursuseprogrammi sisestamine peaks olema ühes tükis, mitte juppadena. see tekitab segadust ja pole loogiline. Kui lisasin kursuseprogrammi uuel kujul, siis ma ei näinud ise, mitu programmi ja mis versioonides juba üleval ripub, õppejõu vaates seda polnud. Tegelikult on vaja näha ainega seotud ajalugu.
 - b) Ei ole vaja nii rangeid aja piiranguid ÕSI andmete sisestamisega
3. Luua uus süsteem(9 juhtumit):
 - a) Luua ja/või kasutusele võtta uus süsteem, ÕIS on lootuselt igapäevane
 - b) ÕIS tuleb täiesti uuesti üles ehitada, seda interface'i ei ole võimalik inimlikult kasutada ja kogu funktsionaalsus ning arhitektuur tuleb ümber mõelda. See ei ole 21. sajandi tööriist ja välitundengite ees on kogu aeg äärmiselt piinlik. Lisaks on tekkinud varipaberimajandus lisaks ÕSile, kuna selle funktsionaalsus ei võimalda ÕSi operatiivselt kasutada.

Kas on mõeldud või ehk on isegi käsil sarnaselt üliõpilastele loodud ÕIS2 ka õppejõududele ning muule personalile kasutamiseks ?

Kui on plaanis, siis kas arendustööse kaasatakse ka õppejõude, õppenõustaja-spetsialiste ning teisi ÕSi kasutavad isikuid ? Kuidas neid saaks kaasata?

Lisa 4 – vastaja soovitused

- Nime vahetanud üliõpilast ei ole võimalik vana nime järgi otsida; nime vahetuse korral võiks kajastuda ka varasem nimi. See ajab muidu segadusse, kui semestri keskel on uus üliõpilane ainesse ilmunud.
- Käskkirju ei ole võimalik üliõpilase järgi leida, eriti segab see eksmatrikuleerimise käskkirjade koostamise juures.
- Arve koostamisel ei saa otse üliõpilase õppetulemuste või lepingu juurde, et kontrollida esitatud arve õigsust. Arvete juures võiks saada lisada kommentaari lahtri, kuhu saaks märkida kui üliõpilane on kirjutanud avalduse arve tasumiseks osade kaupa.
- Jooksva semestri tasumata arvete kontrollimisel ei ole aru saada, kas üliõpilane on juba eksmatrikuleeritud või on algatatud eksmatrikuleerimine, sellekohane päring peaks kajastuma ka arvete juures.
- Kui üliõpilast ei saa lisada eksamile, siis ei näe põhjust, miks seda teha ei saa - kas on tasumata arve, või ei ole ta jooksva semestril ainet deklareerinud, või on eelmisele registreerimisele eksamitulemus sisestamata.
- Kuulajaskonnarühmad peaks moodustuma automaatselt, kui aines on deklareerimisel näidatud erinevad rühmad, voodid e. toimumise ajad ja üliõpilane on õpingukavas oma voo valiku teinud. Kuulajaskonnarühma saab lisada liikmeid ainult juhtiva õppejõu vaates, (võib olla on nüüdseks ka õpetamise vaates lubatud, pole vajadust olnud/kontrollinud). Õpetamise vaates ei näe vahekontrollide analüüsi.
- Põhieksamilehele ei peaks saama tulemust lisada ilma registreerimiseta, aegajalt juhtub, et negatiivne tulemus muudetakse otse põhilehel ja järeleksamileht jääb lihtsalt rippuma ja segadust tekitama. Nii on juhutnud, et järeleksamilehel kantakse Mi tulemus, mis muudab üliõpilase otse põhilehele kantud positiivse tulemuse nulliks.
- Eksamile registreerumine on liiga kohmakas, tagantjärele võiks peale eksami toimumise aega mõistliku ajaperioodi jooksul saada lisada neid, kes unustasid registreerida, õpetamise ja õppejõu vaates. Üsna palju üliõpilasi unustab seda teha, tulemuse sisse kandmiseks tehakse siis liiga palju nn tühje eksamiaegu, või siis kantakse tulemus otse põhieksamilehele. Registreerimine kaotab sellisel juhul mõtte. ÕIS võiks saata õppejõule meeldetuletuse, kui tulemust pole 10 tööpäeva jooksul sisestatud.
- Arvestusega lõppevale aine eksamilehele peaksid olema kõik ainesse deklareerinud üliõpilased automaatselt registreeritud, sest arvestus on läbi semestri tehtud töö tulem.
- Õpingukava juures peaks instituudi büroo vaates olema hoiatus, kui üliõpilasel on tasumata arveid, või õpingukava on esitatud nt eritingimustel (esimese semestri üliõpilasel vähem kui täiskoormuseks nõutud). See välistaks olukorra, et õpingukava võetakse muudatusteks tagasi ning pärast ei saa seda enam esitada.
- Õppesoorituste juures võiks olla kommentaari lahtri. ÕIS ei tunne asendatavaid aineid, vajadusel saab lahtrisse kirjutada märkusi, mis on konkreetse õppekava täitmisega seotud. Töötajate vahetumisel või asendamisel oleks sellest palju abi.
- Akadeemiliste õiendite trükkimisel ei võta kunagi blanketi numbrit esimese korraga külge, alati tuleb kaks korda fail avada, see on aja raiskamine.
- Korralduste ja tõendite vormistamisel võiks saada neid avada ka doc failis. Üsna tihti juhtub, et PDF korral on lehekülje paigutus paigast ära, nt jätab allkirja teisele lehele.
- PDF faile ei ole juba pikemat aega võimalik Chrome'ga avada.
- ÕIS võiks kohustada üliõpilast kinnitama enda kontaktandmete õigsuses iga semestri alguses.